

Numer projektu LIFE
< LIFE19 GIE/PL/000398 >

Raport śródekresowy / końcowy
Objęcie działań projektowych od 01/10/2020¹ do 31/12/2024

Data raportowania²
<30/03/2025>

Nazwa projektu lub akronim
< LIFE_AQP_OPOLSKIE_2019.PL >

Dane projektu

Lokalizacja projektu:	Polska, Województwo Opolskie
Data rozpoczęcia projektu:	<01/10/2020>
Data zakończenia projektu:	<30/09/2022> Data przedłużenia: <31/12/2024>
Całkowity budżet:	2 729 149,55 €
Wkład UE:	1 454 540,60 €
(%) kosztów kwalifikowalnych:	53

Dane Beneficjenta

Nazwa beneficjenta:	Opolskie Voivodeship
Osoba kontaktowa:	Mr Robert Mazurkiewicz-Biczuk
Adres pocztowy:	ul. Ostrówek 5, 45-088 Opole, Polska
Telefon:	(+48) 77 4429310
E-mail:	dos@opolskie.pl
Strona projektu:	https://powietrze.opolskie.pl/

¹ Data rozpoczęcia projektu

² Uwzględnij datę sprawozdawczą przewidzianą w załącznik II część C2 umowy o udzielenie dotacji

Tabela ta stanowi zasadniczą część sprawozdania i powinna zostać wypełniona przed jego złożeniem.

Należy pamiętać, że ocena raportu może się rozpocząć tylko wtedy, gdy pakiet jest zgodny ze wszystkimi elementami tej kontroli należyłości. Ocena zostanie wstrzymana, jeśli zabraknie jakichkolwiek obowiązkowych elementów.

Kontrola kompletności i poprawności opakowania	
Elementy obowiązkowe	✓ lub N/A
Raport techniczny	
Zastosowano prawidłowy najnowszy szablon dla typu projektu (np. tradycyjny) i wszystkie sekcje zostały wypełnione w języku angielskim <i>Tylko w wersji elektronicznej</i>	✓
Indeks rezultatów z załączonym krótkim opisem, w języku angielskim <i>Tylko w wersji elektronicznej</i>	✓
<u>Sprawozdanie śródkresowe</u> : Załączone wyniki należne w okresie sprawozdawczym (od rozpoczęcia projektu) <u>Sprawozdanie końcowe</u> : Rezultaty, które nie zostały jeszcze przedłożone wraz z załączonym MTR, w tym sprawozdanie Laika i plan pożytku LIFE Elementy dostarczane w języku (językach) innym niż angielski zawierają podsumowanie w języku angielskim <i>Tylko w wersji elektronicznej</i>	✓
Raport finansowy	
Okres sprawozdawczy w sprawozdaniu finansowym (skonsolidowane sprawozdanie finansowe i sprawozdanie finansowe każdego Beneficjenta Indywidualnego) jest taki sam jak w sprawozdaniu technicznym, z wyjątkiem beneficjenta, dla którego terminem końcowym powinna być data rozwiązania umowy.	✓
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe ze wszystkimi 5 formularzami należycie wypełnionymi, podpisanymi i opatrzonymi datą <i>Elektronicznie podpisane Q lub jeśli papierowe zgłoszenie podpisane i opatrzone datą oryginały* oraz w wersji elektronicznej (pdf podpisanych arkuszy + pełny plik Excel)</i>	✓
Sprawozdanie(-a) finansowe(-e) Beneficjenta Koordynującego, każdego Beneficjenta Stowarzyszonego i każdego podmiotu stowarzyszonego (jeśli jest zaangażowane), wraz ze wszystkimi formularzami należycie wypełnionymi (podpisanymi i opatrzonymi datą). Sprawozdanie(-a) finansowe Beneficjentów z podmiotem stowarzyszonym (podmiotami stowarzyszonymi) zawiera całkowity koszt każdego podmiotu stowarzyszonego w 1 wierszu na kategorię kosztów. <i>W wersji elektronicznej (pdf podpisanych arkuszy + pełne pliki Excel) + w przypadku raportu końcowego ogólne formularze podsumowujące każdego beneficjenta podpisane elektronicznie Q lub w przypadku złożenia papierowego, podpisanego i opatrzonego datą oryginałów*</i>	✓
Kwoty, nazwiska i inne dane (np. rachunek bankowy) są poprawne i zgodne z umową o dofinansowanie / w różnych formularzach (np. dane z poszczególnych sprawozdań są takie same jak te wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu)	✓
Sprawozdanie śródkresowe (dla wszystkich projektów z wyjątkiem projektów zintegrowanych): próg drugiej płatności zaliczkowej został osiągnięty	✓
Certyfikat beneficjenta na dobra trwałe (jeśli jest wymagany, tj. Beneficjenci domagający się 100% kosztów towarów trwałych) <i>Elektronicznie podpisane Q lub w przypadku przedłożenia w formie papierowej podpisane i opatrzone datą oryginały* oraz w wersji elektronicznej (pliki PDF podpisanych arkuszy)</i>	✓
Poświadczenie sprawozdania finansowego (jeśli jest wymagane, tj. dla beneficjentów z wkładem UE ≥750 000 € w budżecie) <i>Elektronicznie podpisane Q lub jeśli zgłoszenie papierowe podpisane oryginałem i w wersji elektronicznej (pdf)</i>	✓
Inne kontrole	
Dodatkowe informacje/ wyjaśnienia i dokumenty uzupełniające wymagane w poprzednich pismach od Agencji (chyba że zostały już przedłożone lub nie są jeszcze należne) <i>Tylko w wersji elektronicznej</i>	✓
Ta tabela, strona 2 raportu śródkresowego / końcowego, jest wypełniona - każde pole wyboru jest wypełnione <i>Tylko w wersji elektronicznej</i>	✓

**podpis przedstawiciela prawnego lub ustawowego danego beneficjenta / podmiotu stowarzyszonego*

Instrukcja:

Prosimy o zapoznanie się z Ogólnymi Warunkami załączonymi do umowy o udzielenie dotacji w celu zapoznania się z wymaganiami umownymi dotyczącymi Raportu Śródkresowego/Końcowego.

Zarówno śródkresowe, jak i końcowe sprawozdania techniczne zawierają sprawozdanie z postępów od daty rozpoczęcia projektu. Ostateczny Report musi zostać przedłożony Agencji nie później niż 3 miesiące po dacie zakończenia projektu.

Należy postępować zgodnie z instrukcjami dotyczącymi sprawozdania technicznego, rezultatów i sprawozdania finansowego opisanymi w dokumencie [Wytyczne dotyczące sposobu składania sprawozdań z projektu LIFE 2014–2020](#), dostępnym na stronie internetowej LIFE. Sprawdź, czy masz najnowszą wersję wytycznych, ponieważ są one regularnie aktualizowane. Dodatkowe wytyczne dotyczące rezultatów, w tym Raport laika i Plan After LIFE, znajdują się na końcu niniejszego szablonu sprawozdania.

Jeśli chodzi o długość raportu, staraj się przestrzegać sugerowanej liczby stron, podając wszystkie wymagane informacje zgodnie z opisem w sekcji wskazówek dla poszczególnych sekcji w tym szablonie.

1. Spis treści

1. Spis treści	4
2. Lista słów kluczowych i skrótów.....	5
3. Streszczenie (maksymalnie 2 strony).....	6
4. Wprowadzenie (maksymalnie 2 strony).....	7
5. Część administracyjna (maksymalnie 1 strona).....	9
6. Część techniczna (maksymalnie 25 stron).....	10
6.1. Postęp techniczny w poszczególnych działaniach	10
6.2. Główne odchylenia, problemy i wdrożone działania naprawcze	40
6.3. Ocena realizacji projektu.....	43
6.4. Analiza korzyści	47
7. Kluczowe wskaźniki na poziomie projektu.....	53
8. Uwagi do sprawozdania finansowego	58
8.1. Zestawienie poniesionych kosztów	59
8.2. System księgowy	59
8.3. Ustalenia o partnerstwie (w stosownych przypadkach)	61
8.4. Zaświadczenie o sprawozdaniu finansowym	61
8.5. Szacowanie liczby osobodni wykorzystanych na działanie	62
9. Przewidywane postępy do czasu następnego sprawozdania (niniejsza sekcja powinna zostać uwzględniona jedynie w odniesieniu do sprawozdania śródkresowego)	62
<i>Instrukcje / wytyczne dotyczące przedkładania rezultatów / załączników</i>	<i>63</i>

2. Lista słów kluczowych i skrótów

- **POP** – Program Ochrony Powietrza
- **BaP** – **benzo(a)piren** – wielopierścieniowy węglowodór aromatyczny (WWA); wykazuje małą toksyczność ostrą, zaś dużą toksyczność przewlekłą, co związane jest z jego zdolnością kumulacji w organizmie; jak inne WWA, jest kancerogenem chemicznym, a mechanizm jego działania jest genotoksyczny, co oznacza, że reaguje z DNA, przy czym działa po aktywacji metabolicznej
- **CEEB** – Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków
- **GIOŚ** – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- **GK POP** – Gminny Koordynator POP
- **GPOP** – Miejski Program Ochrony Powietrza
- **GPN** – Gminny Program Niskoemisyjny
- **GUNB** – Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
- **NFOŚiGW** – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- **Koncepcja** – Koncepcja zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) na wszystkich poziomach zarządzania
- **KS LIFE** – Komitet Sterujący Projektem LIFE
- **OAS** – Opolski Alarm Smogowy
- **PM10** – pył zawieszony PM10 - to mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie przekracza 10 mikrometrów
- **PM2,5** – pył zawieszony PM2,5 - to aerozole atmosferyczne, których średnica nie jest większa niż 2.5 mikrometra
- **PMŚ** – Państwowy Monitoring Środowiska
- **Project** – Projekt pn.: „Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego” LIFE19 GIE/PL/000398 — LIFE_AQP_OPOLSKIE_2019.PL
- **PZP** – Plan Zamówień Publicznych
- **ustawa POŚ** – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska
- **WBS** – Struktura podziału pracy, Work Breakdown Structure
- **WIOŚ** – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu
- **WFOŚiGW** – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- **WPGO** – Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami
- **ZWO** – Zarząd Województwa Opolskiego

3. Streszczenie (maksymalnie 2 strony)

Krótko opisz cele projektu, kluczowe rezultaty i produkty.

Porównaj w kilku akapitach zaplanowane działania z poczynionymi postępami. Podsumuj osiągnięcia, odchylenia, ważne problemy i trudności napotkane podczas realizacji projektu. To podsumowanie powinno być samodzielnym tekstem.

Głównym celem projektu było zwiększenie zdolności i poprawa skuteczności administracji publicznej województwa opolskiego, w związku z działaniami naprawczymi określonymi w programie ochrony powietrza poprzez z jednej strony organizację i wdrożenie jednolitego systemu zarządzania, z drugiej zwiększenie świadomości społecznej w dziedzinie jakości powietrza.

Projekt przygotowujący administrację województwa opolskiego do realizacji zadań związanych z Programem Ochrony Powietrza dla województwa opolskiego (POP) oraz innymi politykami środowiskowymi osiągnął szereg kluczowych założeń. W ramach projektu wdrożono dobre praktyki oparte na doświadczeniach innych regionów Polski, takich jak Małopolska i Dolny Śląsk.

Jednym z kluczowych elementów było opracowanie modelu zarządzania ochroną środowiska, obejmującego:

- współpracę lokalnych decydentów poprzez platformę współpracy i Komitet Sterujący,
- procedury współpracy, raportowania oraz aktualizacji systemu.

W celu sprawnej realizacji POP stworzono nowoczesną infrastrukturę wspierającą jego monitorowanie i wdrażanie. Obejmuje ona:

- określenie standardu stanowiska gminnego koordynatora POP oraz wdrożenie systemu certyfikacji uczestników studiów podyplomowych,
- zapewnienie narzędzi wspierających proces konsultacji ekologicznych i energetycznych, takich jak kamery termowizyjne, czujniki wilgotności drewna oraz detektory tlenu węgla,
- stworzenie systemu informatycznego wspierającego zarządzanie POP,
- uruchomienie systemu informacji o stanie jakości powietrza w czasie rzeczywistym, obejmującego co najmniej jeden punkt pomiarowy w każdej gminie.

Koordynatorzy POP zostali przygotowani do swoich zadań poprzez specjalistyczne studia podyplomowe obejmujące zagadnienia związane z jakością powietrza, efektywnością energetyczną, polityką klimatyczną oraz technicznymi aspektami systemów grzewczych. Każdy uczestnik programu był zobowiązany do opracowania Gminnego Programu Niskoemisyjnego (GPN).

Dodatkowo opracowano kompleksowe materiały edukacyjne i przeprowadzono szeroko zakrojone działania informacyjne. Każdy gminny koordynator POP zrealizował co najmniej 10 sesji szkoleniowych oraz liczne indywidualne konsultacje, angażując w ten sposób społeczność lokalną, nauczycieli, urzędników oraz organizacje pozarządowe.

W ramach projektu stworzono również platformę współpracy koordynatorów POP, umożliwiającą wymianę doświadczeń oraz ciągłą aktualizację strategii ochrony powietrza. Dzięki współpracy z audytorami środowiskowymi oraz partnerami międzynarodowymi, takimi jak Czesi, projekt umożliwił podniesienie skuteczności wdrażania POP i dostosowanie go do międzynarodowych standardów.

Osiągnięte założenia projektu stanowią solidną podstawę do dalszej realizacji polityki ochrony powietrza w województwie opolskim, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ochrony środowiska.

W trakcie realizacji projektu wystąpiły problemy, których konsekwencją były opóźnienia realizacji zaplanowanych działań. Głównym problemem, były kwestie kadrowe związane z trudnościami zatrudnienia przez Beneficjenta Koordynującego osób do zespołu projektowego. W większości problem ze skompletowaniem zespołu spowodowany był brakiem chętnych do pracy, długotrwałą procedurą naboru pracowników oraz nie spełnieniem wymagań przez osoby, które aplikowały na konkretne stanowiska. Dodatkowo sytuacja pandemiczna COVID-19, spowodowała braki kadrowe na rynku pracy, związane przede wszystkim z brakiem na rynku pracy informatyków/programistów. Problemy z zatrudnieniem pracowników wystąpiły również u Współbeneficjentów Projektu.

Do czerwca 2021 r. skompletowano zespół projektowy Beneficjenta koordynującego oraz zatrudniono pracowników, a do września 2021 r. - 42 Gminnych Koordynatorów POP. Wśród zidentyfikowanych barier, należy zaznaczyć zmieniające się przepisy prawa polskiego, które miały wpływ na realizację działań zaplanowanych w projekcie. Najważniejszą zmianą w polityce związanej z ochroną powietrza była aktualizacja prawa miejscowego obowiązującego w województwie opolskim. tj. wprowadzenie surowszej uchwały antysmogowej, zakazującej korzystania z nieekologicznych źródeł ogrzewania i paliw.

Główną przyczyną opóźnień w realizacji projektu dotyczącego budowy systemu IT z modułem regionalnego rozproszonego monitorowania jakości powietrza w województwie opolskim były skomplikowane procedury zamówień publicznych oraz nieprzewidziane trudności związane z oceną i wyborem wykonawcy.

4. Wprowadzenie (maksymalnie 2 strony)

- Opis kontekstu, problemów i celów (jak przewidziano we wniosku)
 - W przypadku LIFE Environmental Governance & Information:
 - Problem środowiskowy/problem rozwiązany
 - Nakreśl strategię informacyjną/komunikacyjną realizowaną w związku z problemem środowiskowym, którego dotyczy projekt
 - Sytuacja wyjściowa
 - Zainteresowane strony
 - Monitorowanie wpływu projektu
 - Kontekst społeczno-gospodarczy
- Oczekiwane wyniki długoterminowe (zgodnie z przewidywaniami na początku projektu)
 - LIFE Environmental Governance & Information: np. dalszy wpływ realizowanej strategii na kluczowe zainteresowane strony; oczekiwane przeniesienie wdrożonej metodologii do innych krajów lub obszarów polityki; przyszły wpływ na politykę i prawodawstwo Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska.

Głównym problemem środowiskowym w województwie opolskim, który ma bezpośredni wpływ na największy odsetek ludności województwa, jest zły jakości powietrze. Indywidualne ogrzewanie gospodarstw domowych jest głównym źródłem przekroczeń pyłów zawieszonych PM₁₀, PM_{2,5} i B(a)P. Do 2026 r. w skali województwa należy zmniejszyć emisje z tego sektora, co jest wielkim wyzwaniem organizacyjnym i kompetencyjnym dla samorządów, które muszą przygotować i zorganizować proces wymiany tysięcy domowych

kotłów. Za przyczynę niewystarczającej skuteczności wdrażania POP uznano brak systemu zarządzania, tj. brak odpowiednich narzędzi i kompetencji samorządów.

Wdrożenie systemu działań zarządczych pozwoliło zwiększyć efektywność działań mających na celu poprawę jakości powietrza. W jednostkach samorządu terytorialnego zatrudnieni zostali Gminni Koordynatorzy POP, którzy podnosząc swoje kompetencje oraz wiedzę, np. w czasie studiów podyplomowych, z jednej strony zwiększyli efektywność wdrażania POP, z drugiej strony są wsparciem dla mieszkańców w zakresie wymiany kotłów.

Z rocznych ocen jakości powietrza w województwie opolskim wynika, że nastąpiła poprawa jakości powietrza, natomiast nadal są przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych (PM₁₀, PM_{2,5}) i docelowych zanieczyszczeń w powietrzu B(a)P.

Myśla przewodnią Projektu był przekaz oparty na konieczności wspólnej odpowiedzialności oraz potrzebie zwiększenia zaangażowania w działania na rzecz poprawy jakości powietrza. Strategia komunikacyjno-informacyjna opierała się na zapewnieniu zrozumiałej i efektywnej komunikacji, m.in. poprzez zapewnienie sprawnego przepływu informacji; wzmocnienie współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację Projektu; bieżące i sprawne przekazywanie informacji o działaniach realizowanych w jego ramach oraz rozpowszechnianie wiedzy na temat Projektu wraz z wzajemną wymianą informacji i dobrych praktyk.

Założono podejście opierające się na zasadzie sprawnego zarządzania, w wyniku poszerzenia wiedzy i budowy świadomości oraz poszerzania dostępu i wymiany informacji. W związku z tak przyjętą optyką można wskazać następujące główne obszary, „filary” komunikacji i promocji w Projekcie: platforma wzajemnej współpracy, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy oraz edukacja ekologiczna i podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców.

Monitorowanie wpływu realizacji projektu prowadzone było w zakresie oceny poprawy jakości powietrza w wyniku wprowadzanych działań naprawczych wynikających z realizacji POP, oceny skuteczności administracji publicznej, oceny społeczno-ekonomicznego wpływu działań Projektu oraz w wyniku przeprowadzenia badania świadomości społecznej problemu niskiej emisji.

W aspekcie społecznym, pozytywnym skutkiem projektu jest wzrost świadomości i zaangażowania społeczeństwa w zakresie znajomości, przestrzegania i egzekwowania przepisów i norm środowiskowych.

Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego to kompleksowe przedsięwzięcie, którego celem było wsparcie realizacji działań naprawczych w zakresie poprawy jakości powietrza w regionie. Projekt realizowany w okresie od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2024 r., wymagał odpowiedniego zarządzania z wykorzystaniem sprawdzonych metodologii projektowych, takich jak PRINCE2, SCRUM oraz metoda hybrydowa.

Uruchomiony regionalny system monitorowania jakości powietrza w województwie opolskim, pozwolił na zastąpienie dotychczasowej formy sprawozdawczości z realizacji zadań zawartych w POP, która wykorzystywała aktywne formularze Excel oraz pocztę elektroniczną, na formę umożliwiającą zautomatyzowaną pracę, przy wykorzystaniu dedykowanego systemu teleinformatycznego oraz skuteczne zarządzanie jakością powietrza w gminach województwa opolskiego. Uzyskano dzięki temu, spójne sprawozdania, wyeliminowano pojawiające się błędy.

Stworzono interaktywną, dostępną online mapę województwa opolskiego, na której można sprawdzić poziom jakości powietrza w każdej gminie, mierzony dzięki, zainstalowanym w ramach realizacji programu, czujnikom, tworząc unikatowy, w skali kraju system, dostępny dla każdego zainteresowanego mieszkańca. Stworzony system może być wykorzystywany do przygotowania sprawozdań w każdym województwie lub jako systemowe narzędzie w kraju przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

5. Część administracyjna (maksymalnie 1 strona)

Proszę krótko opisać następujące kwestie:

- *Proces zarządzania projektem, metoda pracy, zgłaszane problemy, partnerstwa i ich wartość dodana, w tym uwagi dotyczące wszelkich znaczących odchyśleń od planu prac.*
- *Komunikacja z Agencją i zespołem monitorującym.*
- *Zmiany wynikające ze zmian w Umowie o udzielenie dotacji.*

Projekt był zarządzany zgodnie z zasadami zarządzania projektem opartymi na pracy w trybie procesowym, czyli operacyjnym. Był realizowany zgodnie z przyjętymi normami prawnymi oraz regulaminami obowiązującymi w jednostce. Do zarządzania projektem zastosowano wiele technik, narzędzi oraz wiedzę, które razem pomogły efektywnie i w sposób udany zrealizować i ukończyć projekt. Procesy inicjujące – we wstępnej fazie projektu formalnie utworzono zespół w strukturze urzędu marszałkowskiego do realizacji projektu, wyznaczono kierownika projektu oraz zabezpieczono dostępność niezbędnych zasobów. Podjęto szereg czynności zmieniających strukturę urzędu. W zespole między departamentowym wraz ze ścisłym kierownictwem, ustalono sposób realizacji projektu. Uczestnikami procesu było również kierownictwo jednostki: Marszałek Województwa Opolskiego, ZWO, Dyrekcja Departamentu Ochrony Środowiska UMWO. Powołano również KS LIFE, w jego skład weszli członkowie stali oraz członkowie obserwatorzy. Procesy planowania – kierownik projektu określił szczegółowy plan działań (zastosowanie diagramów WBS oraz wykresu Gantta) w projekcie; przeprowadzał kontrolę postępów prac; określił strukturę organizacji zespołu projektowego. Procesy planowania opierały się na wynikach procesów inicjacyjnych i jako podstawę swoich działań przyjęły statut projektu, określono w nich założenia i ograniczenia oraz opis produktu. Procesy planowania realizowane były przez wszystkich Beneficjentów. Procesy wykonawcze – to najważniejsza grupa procesów w projekcie, które rozpoczęły się po procesie planowania. Wspierały one proces wykonania zaplanowanych produktów. Procesy wykonawcze realizowane były przez wszystkich Beneficjentów. Procesy kontrolne – postępy prac były na bieżąco monitorowane – od najwcześniejszych czynności inicjujących do ostatecznego formalnego zaakceptowania wyników projektu. Procesy kontrolne miały na celu, przede wszystkim sprawdzenie, czy realizacja projektu postępuje zgodnie z zaplanowanym kierunkiem i ewentualnie korygowanie tego kierunku. Procesy kontrolne wewnętrzne realizowane były przez kierownika projektu, dyrekcję, kierownictwo jednostki, Skarbnika oraz Biuro Kontroli i Audytu. Były one również zgodnie z zatwierdzonymi procedurami u wszystkich Beneficjentów.

Projekt realizowany był zgodnie z procesami związanymi z zarządzaniem ryzykiem. Identyfikowane były na bieżąco ryzyka i ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń, które mogły wpłynąć na realizację projektu. Natomiast pojawiające się problemy (zarówno u Beneficjenta Koordynującego, jak i u Współbeneficjentów) były na bieżąco analizowane, zgłaszane

Komunikacja z Agencją / Monitorem odbywała się z zastosowaniem środków komunikacji tj. poczta elektroniczna, rozmowy telefoniczne oraz spotkania, w tym on-line. Komunikację z Agencją i Monitorem ocenia się bardzo wysoko jako sprawną i efektywną. Wszystkie problemy, które pojawiły się w trakcie realizacji projektu były na bieżąco omawiane z Monitorem, a następnie z Komisją. W dniu 20 stycznia 2021 r. odbyło się pierwsze spotkanie z Monitorem (on-line), gdzie omawiana była m.in. realizacja projektu wraz z napotkanymi problemami. Została przygotowana zmiana harmonogramu realizacji projektu i w dniu 16 lutego 2021 r. otrzymaliśmy informację pokontrolną wraz z potwierdzeniem przyjęcia zmodyfikowanego harmonogramu przez KE. Dnia 13 kwietnia 2022 r. odbyła się druga wizyta Monitora ze wszystkimi Współbeneficjentami, podczas której m.in. została przygotowana aktualizacja harmonogramu projektu (produktów i kamieni milowych) wraz z wnioskiem o zmianę. W dniu 6 maja 2022 r. otrzymaliśmy informację pokontrolną z KE. Dnia 23 marca 2023 r. odbyła się trzecia wizyta Monitora, gdzie była przedstawiona prezentacja z zakresu realizacji działań projektu. W dniu 18 kwietnia 2023 r. otrzymaliśmy informację pokontrolną z KE. Został złożony również drugi wniosek o zmianę w październiku 2023 r., który został zaakceptowany 30 listopada 2023 r. W dniu 24 października 2024 r. odbyła się ostatnia wizyta Monitora wraz z Monitorem finansowym. W dniu 20 listopada 2024 r. otrzymaliśmy informację pokontrolną z KE. Zmiany w umowie dotyczyły zmiany terminu zakończenia projektu.

6.1. Postęp techniczny w poszczególnych działaniach

Dla każdej akcji (której opis powinien zaczynać się na nowej stronie):

- 10

- o Nakreśl perspektywy kontynuacji akcji po zakończeniu projektu.
- o Dołącz tabele, zdjęcia itp. w celu zilustrowania działań, takich jak (w przypadku LIFE Przyroda i różnorodność biologiczna, a także LIFE Działania w dziedzinie Klimatu) zakup gruntów i jednorazowe działania w zakresie zarządzania.

W przypadku projektów LIFE dotyczących przyrody i różnorodności biologicznej oraz, w stosownych przypadkach, projektów LIFE w dziedzinie klimatu opis postępów powinien ponadto zawierać:

- o Przygotowanie działań przygotowawczych / planu zarządzania
- o Zakup gruntów, w tym zamiany gruntów (uwaga : w stosownych przypadkach istnieją obowiązkowe załączniki)
- o Wyznaczenie obszaru Natura 2000 (w stosownych przypadkach)
- o Cykliczne zarządzanie biotopami

W odniesieniu do działań upowszechniających należy również odnieść się do następujących kwestii:

- o Porównaj z zaplanowaną aktywnością
- o Czy cel został osiągnięty? Jakie reakcje i informacje zwrotne uzyskano ?

1.1.1.1.A.1. Utworzenie zespołu projektowego – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 09/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 11/2020 r.

Rzeczywista data zakończenia: 06/2021 r.

A1 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Zakupione wyposażenie w ramach zadania A.1	04/2021

A1 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatrudnieni w UMWO pracownicy stanowiący dodatkowy personel projektu	06/2021
Utworzony w UMWO zespół projektu	06/2021

Powołano i skompletowano zespół projektowy w ramach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (UMWO). W tym celu UMWO oddelegował kierownika projektu (project manager), który posiadał kilkunastoletnie doświadczenie w realizacji projektów. Jego kompetencje zapewniły realizację projektu w ustalonym czasie, budżecie oraz z odpowiednią jakością i oczekiwanymi produktami. Przyjęto Uchwały ZWO w sprawie powołania kierownika projektu i w sprawie pełnomocnictwa dla kierownika projektu.

Skład zespołu projektowego:

1. kierownik projektu – oddelegowanie,
2. asystent projektu – oddelegowanie,
3. wojewódzki koordynator POP – oddelegowanie,
4. specjalista ds. organizacji szkoleń – oddelegowanie, zatrudnienie na zastępstwo,
5. młodszy informatyk – nabór zewnętrzny,
6. specjalista ds. obsługi finansowej, kadrowej, zamówień publicznych i raportowania – wyłoniony w naborze zewnętrznym – nabór zewnętrzny,
7. specjalista ds. obsługi finansowej, kadrowej, zamówień publicznych i raportowania – wyłoniony w naborze zewnętrznym – nabór zewnętrzny,
8. stażystka (nie opłacana ze środków projektu LIFE).

W związku z rozwiązaniem umowy z asystentem projektu w dniu 30.08.2021 r., oddelegowano z dniem 1.10.2021 r. pracownika z kilkunastoletnim stażem pracy związanym z realizacją projektów (będącego z-cą kierownika projektu) w pełnym wymiarze etatu na okres realizacji projektu. Dodatkowo z dniem

9.08.2021 r. zatrudniono na zastępstwo specjalistę ds. organizacji szkoleń w związku z nieobecnością poprzedniego pracownika.

W związku z problemami z zatrudnieniem informatyków / programistów do projektu, zmniejszono zespół projektowy do 7 osób, zatrudniając jednego programistę. Ponieważ jednym z efektów projektu było stworzenie systemu informatycznego dla zapewnienia rzetelności i odpowiedniej jakości prac w tym obszarze, programista został zatrudniony na umowę o pracę. Do zadań programisty należało m.in. współpraca z firmą/firmami zewnętrznymi realizującymi zlecenia w obszarze IT. W związku z brakiem specjalistów - programistów założono, że system IT zostanie zakupiony jako usługa zewnętrzna.

W związku z problemami z zatrudnieniem osób do pracy, dokonano zmian w zakresie zatrudnienia w zakresie: personel stały i dodatkowy, jednocześnie zachowując zasadę 102% (problem wystąpił zarówno u Beneficjenta Koordynującego, jak i Współbeneficjentów). Aby usprawnić realizację projektu, zatrudnione zostały dwie osoby jako specjaliści ds. obsługi finansowej, kadrowej, zamówień publicznych i raportowania zamiast czterech osób po 0,5 etatu każda.

W trakcie realizacji projektu, z dniem 30.09.2022 r., została rozwiązana umowa z kierownikiem projektu. Wolne stanowisko zostało objęte przez Wojewódzkiego Koordynatora POP z dniem 01.10.2022 r. Natomiast w lutym 2023 r. po raz kolejny nastąpiła zmiana kierownika projektu LIFE. W lipcu 2023 r. ustał stosunek pracy z Wojewódzkim Koordynatorem POP. Wolne stanowisko objęła w listopadzie inna osoba z Zespołu LIFE. W październiku oraz w grudniu 2023 r. ustał stosunek pracy z kolejnymi dwiema osobami z Zespołu. W sierpniu 2024 r. została rozwiązana umowa z kierownikiem projektu. Wolne stanowisko zostało objęte przez Wojewódzkiego Koordynatora POP, natomiast osobę asystenta projektu przesunięto na stanowisko Wojewódzkiego Koordynatora POP. Po dokonanych zmianach w Zespole pozostały 2 etaty (kierownik projektu oraz wojewódzki koordynator). Z racji zrealizowania większości działań objętych projektem nie było potrzeby zatrudniania większej ilości osób, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że projekt kończył się z dniem 31.12.2024 r. W żaden sposób nie zagrażało to realizacji Projektu LIFE.

Zakupienie sprzętu komputerowego z oprogramowaniem:

- Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe, ogłoszono przetarg – otwarcie ofert odbyło się 26 stycznia 2021 r. Wpłynęło 5 ofert. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę sprzętu komputerowego: laptopów z oprogramowaniem biurowym. Sprzęt został dostarczony przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Otrzymano sprzęt komputerowy: 12 laptopów z oprogramowaniem biurowym dla personelu po stronie UMWO zaangażowanego w 100% czasu w projekt, stanowiący osobisty sprzęt komputerowy pozwalający na realizację obowiązków i wyznaczonych zadań;
- W związku z tym, iż jednym z efektów projektu było stworzenie systemu informatycznego dla zapewnienia rzetelności i odpowiedniej jakości prac w tym obszarze, został zatrudniony na umowę o pracę programista. Do zadań programisty należało m.in. współpraca z firmą/firmami zewnętrznymi realizującymi zlecenia w obszarze IT. W związku z brakiem specjalistów programistów założono, że system IT zostanie zakupiony jako usługa zewnętrzna.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE.

1.1.1.2.A.2. Przygotowanie koncepcji zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) na wszystkich poziomach zarządzania – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2020 r.
Przewidywana data zakończenia: 12/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Rzeczywista data zakończenia: 07/2021 r.

A2 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Dokument koncepcji zarządzania regionalnym programem środowiskowym POP na wszystkich poziomach zarządzania	07/2021

A2 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzenie koncepcji systemu zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) na wszystkich poziomach zarządzania	07/2021

W związku ze zmianą przepisów prawa polskiego, rozbudowy wymagał proces tworzenia koncepcji pod kątem integracji systemów IT i uzgodnień z partnerami projektu: wewnętrznego między departamentami, między Współbeneficjentami, w tym z Politechniką Opolską, z GUNB odpowiedzialnym za koncepcję systemu teleinformatycznego oraz świadczenie usług asysty eksperckiej związanych z realizacją projektu pn. "Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE)".

Zmiana zadania związanego z inwentaryzacją urządzeń grzewczych w budynkach wynika z wprowadzenia ogólnopolskiej Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Zadanie związane z inwentaryzacją w regionalnej bazie danych, zostało zastąpione zadaniem związanym z inwentaryzacją w centralnym rejestrze. Nie było uzasadnione podwójne inwentaryzowanie (w bazie regionalnej i centralnej).

W projektowaniu systemu zarządzania wykorzystano wieloletnie doświadczenie w zakresie zarządzania poprawą jakości powietrza, zastosowano metody właściwe dla nauk o zarządzaniu, tj. podejście systemowe, odwzorowujące powiązania pomiędzy Interesariuszami systemu z uwzględnieniem powiązań z innymi systemami funkcjonującymi w ich otoczeniu (poziom krajowy, europejski, wymagania i normy prawne) oraz podejście procesowe, oparte jednocześnie o analizę zarządzania zasobami, wychodząc z założenia, że brak zasobów (szeroko rozumianych, w tym kompetencji, narzędzi, metod, etc.) jest głównym źródłem deficytów w funkcjonowaniu systemów. Takiego, systemowego podejścia do realizacji programu ochrony powietrza w skali województwa jeszcze w Polsce nie podejmowano, a wynikiem jest innowacyjna metoda realizacji programu środowiskowego, spełniająca jednocześnie kryteria innowacji zgodnie z definicją Podręcznika Oslo. W przypadku powodzenia zastosowanego podejścia, stanowić to będzie dużą europejską wartość dodaną, pozwalającą w analogiczny sposób zaprojektować skuteczne realizowanie regionalnych polityk środowiskowych, uchwalanych dla rozwiązania ważnych wyzwań środowiskowych (np. w obszarze zmian klimatu, poprawy gospodarowania zasobami, etc.), stanowiących coraz częściej praktyczną implementację polityk europejskich.

Przygotowanie koncepcji zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) na wszystkich poziomach zarządzania:

- Przygotowano rozeznanie cenowe, wpisano zadanie w PZP 2021, przygotowano dokumenty związane z zapytaniem ofertowym, ogłoszono zapytanie ofertowe – otwarcie ofert odbyło się 14 maja 2021 r. Wpłynęły 2 oferty. Wyłoniono Wykonawcę usługi zewnętrznej (opracowanie koncepcji systemowego zarządzania regionalnym programem środowiskowym - POP). Wybrana została oferta, która spełniała warunki zapytania ofertowego i uzyskała największą ilość punktów. W związku z rezygnacją z podpisania umowy w postępowaniu o udzielenie zamówienia na świadczenie usługi „Przygotowanie koncepcji zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) na wszystkich poziomach zarządzania” – dalej koncepcja - w ramach realizacji projektu LIFE przez Wykonawcę wybrano kolejnego Wykonawcę. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na usługę przygotowanie koncepcji wraz z

przygotowaniem projektu treści merytorycznych opisu przedmiotu zamówienia dotyczącego projektowania, budowy i wdrożenia Systemu IT do zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP). Koncepcja została dostarczona przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Przygotowano dokument koncepcji zarządzania regionalnym programem środowiskowym POP na wszystkich poziomach zarządzania oraz zatwierdzono koncepcję systemu zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) na wszystkich poziomach zarządzania przez Beneficjenta Koordynującego, w tym przez ZWO.

- Po zatwierdzeniu koncepcji przygotowano konsultacje ze Współbeneficjentami. Zebrano uwagi/wnioski/propozycje do koncepcji. Po etapie konsultacji przygotowana została druga wersja koncepcji, którą następnie przedstawiono na IV posiedzeniu Komitetu Sterującego Projektem LIFE.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanym zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione na wizycie Monitora, w dniu 20 stycznia 2021 r. Informacja o przyjęciu zmodyfikowanego harmonogramu została przekazana przez KE pismem z dnia 15.02.2021 r. Zaktualizowany termin uległ przesunięciu o miesiąc ze względu na wycofanie się pierwszego Wykonawcy, który został wyłoniony w procedurze zamówień publicznych. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. A.3. Przygotowanie projektu systemu informatycznego – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 03/2021 r.

Rzeczywista data zakończenia: 03/2023 r.

A3 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Dokument projektu systemu informatycznego wraz z projektem bazy inwentaryzacyjnej	02/2023

A3 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzenie projektu systemu IT	03/2023

W ramach działania Beneficjent Koordynujący przygotował, zaplanował i zorganizował szereg spotkań w sprawie integracji systemów IT, tj. systemu zarządzania jakością powietrza oraz systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza: między departamentami (możliwości wykonania system IT w Departamencie Cyfryzacji UMWO), między Współbeneficjentami, w tym z Politechniką Opolską (możliwości wykonania działania związanego z utworzeniem systemu IT przez pracowników Współbeneficjenta), z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego odpowiedzialnym za koncepcję systemu teleinformatycznego oraz świadczenie usług asysty eksperckiej związanych z realizacją projektu pn. "Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE)" w celu uspołnienia systemu IT z założeniami rządowego projektu ZONE.

W związku z problemem z zatrudnieniem informatyków / programistów związanego m.in. z pandemią COVID-19 prace związane z wytworzeniem Systemu IT początkowo planowane do wykonania przez personel zostały w całości zlecone w formie postępowania przetargowego realizowanego zgodnie z ustawą Pzp. Z uwagi na niniejszy fakt, przygotowanie projektu systemu informatycznego zostało połączone z budową systemu informatycznego do monitorowania, raportowania i aktualizowania POP i zasilanie systemu danymi w jednym wspólnym przetargu na zamówienie publiczne, składające się z poszczególnych części (działania A3 i B3). Pozostawienie zapisów bez zmian i przygotowanie dwóch odrębnych przetargów stanowiłoby ryzyko celowego podziału zamówienia na części oraz mogło spowodować komplikacje podczas realizacji 2 zamówień przez 2 wykonawców, a także spowodować

dalsze opóźnienia w realizacji projektu (konieczność wykonania 2 oddzielnych postępowań przetargowych wraz z całą procedurą wyłonienia wykonawców i zawarcia umowy).

Z tego samego powodu zadania związane z inwentaryzacją źródeł niskiej emisji, tj.: zewidencjonowania istniejących w gminach baz inwentaryzacyjnych, opisanie wymagań do wykonania inwentaryzacji i warunków zamówienia dla metod inwentaryzacji źródeł emisji powinno zostać ogłoszone w jednym zamówieniu publicznym z działaniem B2. Przygotowanie bazy danych z inwentaryzacją źródeł niskiej emisji i wydanymi decyzjami w zakresie emisji do powietrza.

Obowiązek inwentaryzacji ogrzewania budynków został całkowicie przeniesiony do CEEB, który jest narzędziem umożliwiającym gromadzenie danych jednolicie w całym kraju. Przeniesienie konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji ogrzewania budynków do CEEB wynika z uruchomienia nowego narzędzia inwentaryzacji na terenie całego kraju. Ponadto uruchomienie CEEB nałożyło na mieszkańców ustawy obowiązek przekazywania danych o rodzaju źródeł ciepła, którymi dysponują. W związku z tym Urząd Marszałkowski podjął decyzję o zawieszeniu inwentaryzacji w celu wykluczenia konieczności zbierania danych na potrzeby dwóch identycznych narzędzi.

Wprowadzone zmiany miały wpływ na zakres działania, natomiast nie miały wpływu na osiągnięcie zakładanego celu.

Przygotowanie projektu systemu informatycznego:

- Przygotowano projekt treści merytorycznych opisu przedmiotu zamówienia dotyczącego projektowania, budowy i wdrożenia Systemu IT do zarządzania regionalnym programem środowiskowym (POP) wraz z modułem rozproszonego monitorowania jakości powietrza. Przygotowano rozeznanie cenowe, wpisano zadanie w PZP, przygotowano dokumenty przetargowe, ogłoszono przetarg na przygotowanie projektu systemu IT wraz z przygotowaniem systemu IT.
- Przedstawiono zmiany zakresu działania związane z połączeniem działania A.3. – jako pierwszego etapu zamówienia z działaniem B.3. Budowa systemu informatycznego do monitorowania, raportowania i aktualizowania POP i zasilenie systemu danymi KE na posiedzeniu Komitetu Sterującego Projektem LIFE. Dokonano połączenia realizacji działań w jednym wspólnym przetargu na zamówienie publiczne, składające się z poszczególnych części. Przedstawiono zmiany zakresu działania – związane z połączeniem działania A.3. jako pierwszego etapu zamówienia z działaniem B.3. Budowa systemu informatycznego do monitorowania, raportowania i aktualizowania POP i zasilenie systemu danymi KE – na posiedzeniu Komitetu Sterującego Projektem LIFE. Ponadto dokonano połączenia Systemu IT A3 z Systemem rozproszonego monitorowania A4.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. A.4. Przygotowanie projektu silnie rozproszonego regionalnego systemu monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2020 r.

Rzeczywista data zakończenia: 03/2024 r.

A4 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Projekt regionalnego systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego	02/2024

A4 KAMIEŃ MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zaakceptowany projekt regionalnego systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego	03/2024

Przygotowanie projektu silnie rozproszonego regionalnego systemu monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego (A4) zostało połączone z działaniem B.4. Uruchomienie sieci oraz modelowanie w sposób spójny w każdej gminie województwa opolskiego, wykonano w jednym wspólnym przetargu na zamówienie publiczne, składające się z poszczególnych części (działania A4 i B4). Pozostawienie zapisów bez zmian i przygotowanie dwóch odrębnych przetargów stanowiłoby ryzyko celowego podziału zamówienia na części.

Wprowadzone zmiany nie miały wpływu na zakres działania, a tym samym na osiągnięcie zakładanego celu.

W ramach działania zaplanowano i zorganizowano spotkania dotyczące wymiany doświadczeń w zakresie czujników niskokosztowych z Beneficjentem Koordynującym projekt LIFE MappingAir wraz z ekspertami zajmującymi się tą tematyką.

Opracowano wstępne założenia dotyczące projektu regionalnego systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego. Oszacowano wartość zamówienia w kontekście koniecznej do zastosowania procedury zamówień publicznych, wpisano zadanie w PZP. Przygotowywano dokumenty przetargowe, ogłoszono przetarg na opracowanie i uruchomienie regionalnego systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego.

Przygotowanie projektu silnie rozproszonego regionalnego systemu monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego:

- Opracowano wstępne założenia dotyczące projektu regionalnego systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego.
- Oszacowano wartość zamówienia w kontekście koniecznej do zastosowania procedury zamówień publicznych, wpisano zadanie w PZP 2021 i PZP 2022.
- W trakcie przygotowania były dokumenty przetargowe, ogłoszenie przetargu na opracowanie i uruchomienie regionalnego systemu rozproszonego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego. Zaplanowano ogłoszenie przetargu w III kw. 2022 r. Przygotowano rozeznanie rynku i wykonano ponowne oszacowanie wartości zamówienia.

Przedstawiono zmiany zakresu działania związane z połączeniem działania A.4. – jako pierwszego etapu zamówienia z działaniem B.4. Uruchomienie sieci silnie rozproszonego regionalnego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego oraz modelowania w sposób spójny w każdej gminie woj. opolskiego – na KS LIFE.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. A.5. Zaprojektowanie programu kształcenia kompetencji Koordynatora POP – UMWO, Politechnika Opolska

Przewidywana data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Przewidywana data zakończenia: 12/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Rzeczywista data zakończenia: 07/2021 r.

A5 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Program studiów podyplomowych	06/2021

A5 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzony przez UMWO program studiów podyplomowych	07/2021

Politechnika Opolska opracowała wstępny program kształcenia kompetencji Gminnego Koordynatora POP, zawierający siatkę przedmiotów, matrycę efektów uczenia się na podstawie zebranych oczekiwań / potrzeb gmin. Wybrano grupę nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne przedmioty. Wykładowcy PO przygotowali, według wytycznych Beneficjenta Koordynującego i zapisów wniosku o dofinansowanie, wstępną wersję sylabusów z rozbiciem na poszczególne zajęcia oraz określili wymagania wstępne i efekty uczenia się dla każdego z prowadzonych przez siebie przedmiotów (Politechnika Opolska).

W wyniku licznych spotkań ze Współbeneficjentami podjęto decyzję o wspólnym określeniu kompetencji Koordynatora POP. Gminy mają największe kompetencje i wiedzę w zakresie potrzeb, niezbędnych kompetencji Koordynatora POP niż potencjalnie wyłoniony w drodze zamówienia publicznego Wykonawca. Zatem zmianie uległa forma weryfikacji przygotowanego przez Politechnikę Opolską programu studiów. Weryfikację przeprowadzili Współbeneficjenci gminni i Beneficjent Koordynujący. Przesunięto zatem środki związane z usługą zewnętrzną przeprowadzenia weryfikacji przez niezależny podmiot zewnętrzny z kosztów zewnętrznych na koszty osobowe. W związku z tym, że Politechnika Opolska na potrzeby organizacji studiów podyplomowych zakupiła drukarkę, dokonano zmiany związanej z przygotowaniem materiałów dydaktycznych na rzecz zakupu tonerów do drukarki i przesunięto część środków z kosztów zewnętrznych na koszty osobowe. Pracownicy Politechniki Opolskiej osobiście przygotowywali materiały edukacyjne wraz z ich wydrukowaniem w ramach zadań własnych.

Współbeneficjent – Politechnika Opolska przygotował dokument pn. „Profil Kandydata na stanowisko Gminnego Koordynatora POP i wstępne kompetencje kandydata do odbycia Studiów Podyplomowych na Wydziale Mechanicznym Politechniki Opolskiej”. We wrześniu 2021 r. rozpoczęła się rekrutacja na studia podyplomowe pn. „Poszerzenie kompetencji koordynatorów Programu Ochrony Powietrza”. W dniach 22-24 września 2021 r. odbył się kurs przygotowawczy, a od 1 października 2021 r. rozpoczęły się dwusemestralne studia podyplomowe. Ze względu na przepisy polskiego prawa w zakresie organizacji nauki szkolnictwa wyższego trzeba było przesunąć to zadanie o semestr (planowane rozpoczęcie 02/2021 – rzeczywiste rozpoczęcie 10/2021). Zatem wszystkie wydatki, które miały zostać poniesione, w tym wydatki wszystkich 44 Beneficjentów zostały automatycznie przesunięte o ten okres. Współbeneficjent – Politechnika Opolska doprecyzowała potrzeby w zakresie niezbędnych tablic flipchart (materiały eksploatacyjne do wspomagania prowadzenia studiów podyplomowych) w ilości 4 szt. W związku z wprowadzonymi ograniczeniami, nakazami i zakazami w zakresie sytuacji pandemicznej studia podyplomowe odbywały się w formule hybrydowej, zdalnej i w formie stacjonarnej.

W dniu 30 czerwca 2021 r. zatwierdzono plan studiów i treści sylabusów uchwałą Senatu Politechniki Opolskiej o uruchomieniu studiów podyplomowych. Przygotowano dokument pn. „Profil Kandydata

na stanowisko Gminnego Koordynatora POP i wstępne kompetencje kandydata do odbycia Studiów Podyplomowych na Wydziale Mechanicznym Politechniki Opolskiej” (Politechnika Opolska).

Zgodnie z powyższym zmianie uległ termin realizacji działania. Wprowadzone zmiany nie mają wpływu na zakres działania, a tym samym na osiągnięcie zakładanego celu.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione podczas wizyty Monitora, w dniu 20 stycznia 2021 r. Informacja o przyjęciu zmodyfikowanego harmonogramu została przekazana przez KE pismem z dnia 15.02.2021 r. Harmonogram studiów obejmuje semestry: letni i zimowy, stąd wystąpiła konieczność przesunięcia rozpoczęcia studiów o cały semestr. Studia rozpoczęły się w październiku 2021 r. i trwały do czerwca 2022 r., zgodnie z założeniami projektowymi, dwa semestry. We wrześniu 2021 r. przeprowadzono kurs przygotowawczy.

W studiach brało udział 91 studentów.

W dniach 28-30.06.2022 r. odbył się ostatni etap studiów podyplomowych pn. „Poszerzenie kompetencji koordynatorów programu ochrony powietrza” – obrona prac dyplomowych.

Do egzaminu dyplomowego przystąpiły 84 osoby. Wszyscy uzyskali pozytywny wynik.

W lipcu 2022 r. został również przeprowadzony egzamin kończący - uzyskanie przez uczestników studiów podyplomowych certyfikatu audytora standardu środowiskowego dla budynku mieszkalnego. Egzamin odbył się w dwóch terminach. W pierwszym terminie (15.07.2022 r.) do egzaminu przystąpiło 57 osób, z czego wymagane minimum uzyskało 57 osób. W drugim terminie (29.07.2022 r.) uprawnionych do przystąpienia do egzaminu było 5 osób, do egzaminu przystąpiły 4 osoby, z czego wymagane minimum uzyskały 4 osoby. Sumarycznie w egzaminie na audytora środowiskowego dla budynku mieszkalnego uczestniczyło i uzyskało certyfikat 61 osób.

Natomiast 26.08.2022 r. odbyło się uroczyste przekazanie świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz certyfikatów audytora standardu środowiskowego budynku mieszkalnego.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneksem nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. A.6. Przygotowanie platformy bezpośredniej współpracy – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Przewidywana data zakończenia: 12/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Rzeczywista data zakończenia: 07/2021 r.

A6 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Dokument programu seminariów dla gminnych koordynatorów POP	06/2021

A6 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzony przez UMWO program seminariów dla gminnych koordynatorów POP	07/2021

Beneficjent Koordynujący opracował wstępny program 12 seminariów dla Gminnych koordynatorów POP na podstawie przeprowadzonej ankiety potrzeb w tym zakresie wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego.

W wyniku licznych spotkań ze Współbeneficjentami, podjęto decyzję o wspólnym określeniu programu seminariów. Zespół projektowy przygotował projekt programu seminariów na podstawie zebranych oczekiwań/potrzeb gmin. Zrezygnowano przy tym z wykonania usługi zewnętrznej

polegającej na przygotowaniu programu i zakresu merytorycznego oraz organizacyjnego 12 seminariów dla Gminnych Koordynatorów POP.

Przesunięto zatem środki związane ze zleceniem usługi zewnętrznej na przygotowanie programu i zakresu merytorycznego oraz organizacyjnego 12 seminariów dla Gminnych Koordynatorów POP z kosztów zewnętrznych na koszty osobowe.

Opóźnienia w realizacji działania związane były z późniejszym podpisaniem umowy o dotację i umowy o współfinansowanie oraz spowodowane były głównie rozpoczynającą się pandemią COVID-19.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały przedstawione na wizycie Monitora, w dniu 20 stycznia 2021 r. Informacja o przyjęciu zmodyfikowanego harmonogramu została przekazana przez KE pismem z dnia 15.02.2021 r.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. A.7. Przygotowanie kompleksowego planu komunikacji – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2020 r.

Rzeczywista data zakończenia: 07/2021 r.

A7 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Dokument Kompleksowego planu komunikacji	07/2021

A7 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzony przez UMWO Kompleksowy plan komunikacji	07/2021

W wyniku analizy możliwości kompetencyjnych Zespołu ds. Realizacji Projektu LIFE, podjęto decyzję o samodzielnym opracowaniu Kompleksowego planu komunikacji. Beneficjent koordynujący posiada największą wiedzę dotyczącą założeń i potrzeb w zakresie sposobu komunikacji. Zrezygnowano z wykonania usługi zewnętrznej.

Przesunięto zatem środki związane ze zleceniem usługi zewnętrznej polegającej na zebraniu potrzebnych informacji, analizie, diagnozie, przygotowaniu założeń, opracowaniu dokumentu z kosztów zewnętrznych na koszty osobowe.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE. Zadanie zostało realizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.1. Zapewnienie wymaganych kompetencji administratora systemu zarządzania jakością powietrze – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2021 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

B1 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Udokumentowany program zrealizowanych szkoleń wraz z oceną ich przydatności dla administratora systemu zarządzania POP	12/2024

B1 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zrealizowany plan szkolenia dla administratora systemu zarządzania POP na 4 kwartał 2021 r	12/2021
Zrealizowany plan szkolenia dla administratora systemu zarządzania POP na 2 kwartał 2022 r	06/2022
Zrealizowany plan szkolenia dla administratora systemu zarządzania POP na 4 kwartał 2022 r	12/2022

Beneficjent Koordynujący przygotował wymagania niezbędne na stanowisku wojewódzkiego koordynatora POP oraz ogłosił nabór. Niestety w pierwszym uruchomionym naborze zewnętrznym zgłosiła się tylko jedna osoba, która nie spełniała wymagań. W związku z problemem wyłonienia kandydata na stanowisko wojewódzkiego koordynatora POP rozpoczęto poszukiwania wewnątrz urzędu. Przeniesiono pracownika z innego Departamentu do Zespołu projektowego.

Z uwagi na zaistniałą sytuację pandemiczną, powstała konieczność przesunięcia terminów szkoleń, co skutkowało przesunięciem terminów ich realizacji.

Wprowadzono zmiany, które dotyczyły tylko terminów realizacji działania.

Opracowano projekt programu szkoleń wraz z oceną ich przydatności dla administratora systemu zarządzania POP.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE. Zadanie zostało realizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.2. Przygotowanie bazy danych z inwentaryzacją źródeł niskiej emisji – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.
Przewidywana data zakończenia: 12/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

B2 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Raport z przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł niskiej emisji sporządzony w Centralnej Ewidencji Emisyjnej Budynków	12/2024

B2 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Wypełniona baza niskiej emisji – CEEB	12/2024

Obowiązek inwentaryzacji ogrzewania budynków został całkowicie przeniesiony do bazy CEEB, który jest narzędziem umożliwiającym gromadzenie danych jednolicie w całym kraju. Przeniesienie konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji ogrzewania budynków do CEEB, wynika z uruchomienia nowego narzędzia inwentaryzacji na terenie całego kraju. Ponadto uruchomienie CEEB, nałożyło na mieszkańców ustawy obowiązek przekazywania danych o rodzaju źródeł ciepła, którymi dysponują. W związku z tym Urząd Marszałkowski podjął decyzję o zawieszeniu inwentaryzacji w celu wykluczenia konieczności zbierania danych na potrzeby dwóch identycznych narzędzi.

Z takich samych powodów, które opisano w działaniu A3 zadania związane z inwentaryzacją źródeł niskiej emisji zostało ogłoszone w jednym zamówieniu publicznym z działaniem B3.

W związku z dodatkowymi zadaniami związanymi z CEEB, przesunięto część środków z kosztów zewnętrznych związanych z wykonaniem inwentaryzacji źródeł niskiej emisji i przygotowaniem bazy danych z inwentaryzacji oraz ze wsparcia w weryfikacji jakości wyników inwentaryzacji źródeł niskiej emisji i odbioru bazy danych na koszty osobowe.

W związku z Aneksem do umowy z KE, umożliwiono zatrudnienie Gminnych Koordynatorów POP na dodatkowe 3 miesiące celem realizacji działań związanych z inwentaryzacją i bazą CEEB. Podpisano również Aneksy z gminami w tym zakresie.

Zaplanowano i zorganizowano spotkania w sprawie integracji systemów IT: wewnętrzne między departamentami, między Współbeneficjentami, w tym z Politechniką Opolską, z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego odpowiedzialnym za koncepcję systemu teleinformatycznego oraz świadczenie usług asysty eksperckiej związanych z realizacją projektu pn. "Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE)".

Beneficjent Koordynujący opracował wstępne założenia dotyczące sposobu przeprowadzenia inwentaryzacji; oszacował wartość zamówienia w kontekście koniecznej do zastosowania procedury zamówień publicznych, wpisał zadanie do PZP (UMWO).

Baza CEEB została uzupełniona danymi do 31.12.2022 r. (termin wpisania danych przez gminy z deklaracji zarządców i właścicieli nieruchomości).

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneksem nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.3. Budowa systemu informatycznego do monitorowania, raportowania i aktualizowania POP i zasilenie systemu danymi – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

B3 PRODUKTY

Nazwa	Termin
System informatyczny do zarządzania wdrożeniem POP wraz z systemem informatycznym - pakiet dokumentacji	12/2024
Infrastruktura IT do pracy i obsługi systemu	12/2024

B3 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Odebrany prototyp systemu IT - wersja do pracy dla gminnych koordynatorów POP	06/2024
Wersja użytkowa systemu IT - dla wszystkich użytkowników z województwa opolskiego	12/2024
Wersja gotowa do przeskalowania przekazana do Ministerstwa Rozwoju	12/2024

W ramach działania przygotowawczego zaplanowano i zorganizowano szereg spotkań w sprawie integracji systemów IT: z departamentami (możliwości wykonania systemu IT w Departamencie Cyfryzacji), ze Współbeneficjentami, w tym z Politechniką Opolską (możliwości wykonania działania związanego z utworzeniem systemu IT przez pracowników Współbeneficjenta), z GUNB.

Stworzenie innowacyjnego systemu informatycznego do zarządzania realizacją POP wraz z zasileniem systemu danymi powinno być realizowane na podstawie przygotowanego projektu systemu informatycznego (działanie A3). Zaplanowano we wniosku o dofinansowanie, że zadanie realizować będzie zespół informatyków-programistów zatrudnionych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego. W grudniu 2020 r. zostały ogłoszone pierwsze nabory zewnętrzne, w ramach których nie zgłosiła się ani jedna osoba. Po zakończeniu pierwszej procedury, ponownie ogłoszono nabory zewnętrzne. Do naboru zgłosiła się tylko jedna osoba, która została wybrana i zasiłała zespół

projektowy (młodszy programista) – na pozostałe 6 stanowisk w naborze nie zgłosił się żaden kandydat. Ponownie zgłoszono Monitorowi problem z wyłonieniem grupy informatyków i zaproponowano zmianę polegającą na zakupie usługi zbudowania systemu IT na rynku. Takie rozwiązanie zaproponowano we wniosku o zmianę złożonym 29 kwietnia 2022 r.

Po konsultacjach z Departamentem Cyfryzacji oraz Departamentem właściwym ds. zamówień publicznych w styczniu 2023 r. podjęta została decyzja o wykonaniu systemu zarządzania jakością jako całości, tj. zawierającego także moduł związany z rozproszonym monitorowaniem jakości powietrza. Zatem Zadania A3 i A4 oraz B3 i B4 zostały połączone w jedno całościowe zadanie.

Wobec powyższego dokonano przesunięcia kosztów osobowych związanych z zatrudnieniem informatyków / programistów na koszty zewnętrzne. Prace planowane do wykonania przez personel zostały w całości zlecone podwykonawcom.

W związku ze zmianą związaną z zakupem usługi jako kosztu zewnętrznego i w kontekście nie dzielenia zamówienia publicznego na części, koszty związane z usługą zewnętrzną za autorską opiekę nad projektem systemu IT zostały włączone do zakupu systemu IT.

Efektem tej decyzji była konieczność szacowania przedmiotu zamówienia pn. „PRZYGOTOWANIE PROJEKTU ORAZ BUDOWA SYSTEMU IT WRAZ Z MODUŁEM REGIONALNEGO ROZPROSZONEGO MONITOROWANIA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM” w ramach realizacji projektu LIFE pn.: "Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego" LIFE_AQP_OPOLSKIE_2019.PL - LIFE19 GIE/PL/000398. Zadanie realizowano w formule „zaprojektuj i wykonaj”.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneksami nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.4. Uruchomienie sieci silnie rozproszonego regionalnego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego oraz modelowania w sposób spójny w każdej gminie woj. opolskiego – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.
Przewidywana data zakończenia: 09/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

B4 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Sprawozdanie na temat wyników wdrażania rozproszonego regionalnego systemu monitorowania jakości powietrza i prognozy jakości powietrza.	12/2024

B4 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Uruchomiony pomiar w rozproszonym regionalnym systemie monitorowania jakości powietrza	12/2024

Uruchomienie sieci silnie rozproszonego regionalnego monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego oraz modelowania w sposób spójny w każdej gminie woj. opolskiego B4 zostało połączone z działaniem B3. Zostało to ogłoszone w jednym wspólnym przetargu na zamówienie publiczne, składające się z poszczególnych części (działania B3 i B4). Pozostawienie zapisów bez zmian i przygotowanie dwóch odrębnych przetargów stanowiłoby ryzyko celowego podziału zamówienia na części oraz mogło spowodować komplikacje podczas realizacji 2 zamówień przez 2 wykonawców, a także spowodować dalsze opóźnienia w realizacji projektu (konieczność

wykonania 2 oddzielnych postępowań przetargowych wraz z całą procedurą wyłonienia wykonawców i zawarcia umowy).

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.5. Poprawa jakości powietrza dzięki zwiększeniu zdolności administracji na poziomie gmin do realizacji zadań – UMWO, Politechnika Opolska, Gminy

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2021 r.

Planowana data zakończenia: 07/2022 r.

B5 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Pakiet dokumentacji studiów podyplomowych	07/2022
Dokumentacja systemu certyfikacji audytora środowiskowego dla budynku mieszkalnego (m.in. zasady przyznawania tych certyfikatów)	07/2022

B5 KAMIEŃ MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Gotowe środowisko pracy i kompetencje gminnego koordynatora POP	09/2022
Dokumentacja systemu certyfikacji audytora środowiskowego budynku mieszkalnego (uwzględniająca m.in. zasady nabywania tych certyfikatów)	07/2022

Przeprowadzenie przez Gminy będące współbeneficjentami w projekcie rekrutacji i zatrudnienia gminnego koordynatora POP:

Zatrudniono u wszystkich Współbeneficjentów Gminnych Koordynatorów POP (42 osoby na pełny etat). Część z nich to osoby nowo zatrudnione na podstawie dodatkowego naboru na stanowisko pracy, a część to osoby przesunięte z innych stanowisk w ramach zmiany stanowiska pracy i zakresu obowiązków na podstawie porozumienia z Pracodawcą. W związku z ustaniem stosunku pracy z pracownikiem w gminie Otmuchów (ze względu na nie zaliczenie służby przygotowawczej) konieczne było ogłoszenie kolejnego naboru i zatrudnienie nowego pracownika. W gminie Dobrodzień na mocy porozumienia stron umowa o pracę przestała obowiązywać – zatem i w tym przypadku koniecznym było ogłoszenie nowego naboru i zatrudnienie pracownika. W gminie Gogolin ze względu na długotrwałą nieobecność pracownika, zatrudniono osobę na zastępstwo. Ostatecznie w październiku 2021 r. zatrudniono wszystkich 42 Gminnych Koordynatorów POP. W związku z ustawą / procedurami związanymi z zatrudnieniem osób na stanowiska urzędnicze, nie można przedłużyć warunków zatrudnienia osobie, która nie uzyska wyniku pozytywnego służby przygotowawczej, co skutkowało tym, że w grudniu 2021 r. jeden ze Współbeneficjentów ogłosił ponownie nabór na Gminnego Koordynatora POP.

W konsekwencji zmian terminów realizacji działania A5, Gminni Koordynatorzy POP zostali zatrudnieni od sierpnia 2021 r., tak aby rozpocząć realizację zadań projektowych od studiów podyplomowych – we wrześniu 2021 r. odbyli kurs przygotowawczy, a od 1 października 2021 r. uczestniczyli w dwusemestralnych studiach podyplomowych.

Słuchaczami studiów podyplomowych zostali Gminni Koordynatorzy POP Współbeneficjentów oraz gmin i powiatowi koordynatorzy POP nie będący Współbeneficjentami oraz pracownicy

Współbeneficjentów, realizujący zadania związane z ochroną powietrza w swoim samorządzie. Do prawidłowego wdrożenia systemu zarządzania jakością powietrza uwzględniono w działaniach związanych z realizacją projektu zapisy koncepcji systemu zarządzania określone w działaniu A2, gdzie określono model systemu zarządzania programem środowiskowym POP, składowe systemu zarządzania wraz ze wskazaniem administratorów systemu zarządzania i operatorów systemu zarządzania.

Zaplanowano utrzymanie szerokiej współpracy z gminami województwa opolskiego, które nie brały udziału w realizacji projektu, natomiast byli partnerami projektu na podstawie odrębnych porozumień o współpracę i realizowali działania związane z realizacją projektu. W związku z tym, beneficjent koordynujący, zapewnił wyposażenie stanowiska pracy gminnego koordynatora POP w ilości 42 szt., na które składały się: laptop z oprogramowaniem biurowym, czujnik wilgotności drewna – do działań kontrolnych, czujnik czadu – dla zapewnienia bezpieczeństwa podczas działań kontrolnych i przygotowania wymaganych danych diagnostycznych, w procesie wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, rzutnik multimedialny (do prowadzenia prezentacji podczas spotkań edukacyjnych i aktywizacyjnych z mieszkańcami gminy) oraz kamerę termowizyjną wraz z licencją na oprogramowanie do raportowania badań termowizyjnych budynków. Gminni koordynatorzy POP dzięki nabyciu kompetencji, wiedzy, umiejętności i posiadający niezbędny sprzęt do pracy, byli w stanie fachowo doradzać i pomagać mieszkańcom województwa opolskiego, w zakresie wymiany źródeł ciepła, co przyczyniło się do zwiększonego zainteresowania tym zagadnieniem, a tym samym do poprawy jakości powietrza.

W związku z tym, iż studia odbywały się w formule hybrydowej i większość zajęć była w formie on-line, część kosztów związanych z podróżami i utrzymaniem została przeniesiona zgodnie z potrzebami Współbeneficjentów na koszty zewnętrzne i koszty osobowe.

Pandemia ograniczyła możliwości lub spowodowała totalny paraliż funkcjonowania niektórych dziedzin życia oraz wzrost kosztów usług i dostaw. W związku z tym należało zwiększyć koszty zakupu rzutników multimedialnych o 30,43%.

Zakup materiałów/gadżetów promocyjnych: Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe, ogłoszono przetarg. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę gadżetów promocyjnych. Odebrano materiały promocyjne oraz zapłacono fakturę. Zakupiono materiały dla gminnych koordynatorów niezbędne do organizacji spotkań z mieszkańcami i jednocześnie promującymi realizację projektu.

Zakup materiałów eksploatacyjnych do prowadzenia studiów podyplomowych – Politechnika Opolska: drukarka; tablica flipchart – 4 szt. (zakupiono tablice, które są niezbędne do przeprowadzenia studiów, początkowo planowano 1 szt.); urządzenie ksero; niszczarka; projektor multimedialny; catering na studiach podyplomowych; bindownica.

Ponadto Politechnika Opolska w ramach realizacji studiów podyplomowych zorganizowała i zrealizowała pokaz zastosowania drona, na potrzeby edukacji gminnych koordynatorów POP, z wykorzystaniem kamery termowizyjnej oraz czujnika emisji.

W czerwcu miał miejsce wyjazd studyjny do Głubczyc, gdzie w przedsiębiorstwie Galmet studenci mogli zobaczyć linię produkcyjną urządzeń kotłowych, pomp ciepła, paneli solarnych, jak również zobaczyć laboratorium, w którym wykonywane są pomiary sprawności różnego rodzaju źródeł ciepła (kotły na pelet, pompy ciepła).

23 czerwca 2022 r. studenci uczestniczyli w wykładzie profesora zagranicznego, specjalisty od odnawialnych źródeł energii. Podczas wykładu słuchacze zapoznali się ze sposobami wytwarzania energii elektrycznej, jak również planowanymi zmianami w tym zakresie.

Zrealizowanie procesu kształcenia gminnych koordynatorów POP:

- We wrześniu 2021 r. przeprowadzono kurs przygotowawczy;
- Od 1 października 2021 r. do czerwca 2022 r. zrealizowano dwusemestralne studia podyplomowe.

Zapewnienie wyposażenia stanowiska pracy gminnego koordynatora POP:

- Zakupienie sprzętu komputerowego z oprogramowaniem:
 - Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe, ogłoszono przetarg – otwarcie ofert odbyło się 26 stycznia 2021 r. Wpłynęło 5 ofert. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę sprzętu komputerowego laptopów z oprogramowaniem biurowym. Sprzęt został dostarczony przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Zatem zakupiono sprzęt komputerowy: laptopy z oprogramowaniem biurowym jako wyposażenie stanowiska pracy gminnego koordynatora POP, stanowiący osobisty sprzęt komputerowy pozwalający na realizację obowiązków i wyznaczonych zadań. Podpisano ze Współbeneficjentami umowę darowizny i przekazano laptopy wraz z oprogramowaniem;
- Zakupienie kamery termowizyjnej wraz z licencją na oprogramowanie do uproszczonych ocen energetycznych i środowiskowych budynków – narzędzie dla usprawnienia przeprowadzania obowiązkowych diagnoz oraz poprawienie jakości diagnoz i przygotowania wymaganych danych diagnostycznych w procesie wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne:
 - Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe, wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę kamer termowizyjnych. Odebrano kamery oraz zapłacono fakturę za kamery. Kamery termowizyjne wraz z licencją na oprogramowanie do raportowania badań termowizyjnych budynków przekazano w formie umowy darowizny jako wyposażenie stanowiska pracy gminnego koordynatora POP.
- Zakupienie czujnika wilgotności drewna – do działań kontrolnych oraz czujnika czadu – dla zapewnienia bezpieczeństwa podczas działań kontrolnych:
 - Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę czujników wilgotności drewna. Sprzęt został dostarczony przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Przekazano Współbeneficjentom czujniki.
- Zakupienie rzutnika multimedialnego – do prowadzenia prezentacji podczas spotkań edukacyjnych i aktywizacyjnych z mieszkańcami gminy:
 - Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe, ogłoszono zapytanie ofertowe. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę rzutników multimedialnych. Sprzęt został dostarczony przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Podpisano ze Współbeneficjentami umowę darowizny i przekazano rzutniki.
- Zakup gadżetów promocyjnych:
 - Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP 2020, przygotowano dokumenty przetargowe, ogłoszono przetarg. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę gadżetów promocyjnych. Przekazano Współbeneficjentom gadżety promocyjne.
- Zakup materiałów eksploatacyjnych do prowadzenia studiów podyplomowych:
 - drukarka;
 - tablice flipchart;
 - urządzenie ksero;
 - niszczarka;
 - projektor multimedialny;
 - bindownica.

Opracowano, przygotowano i podpisano wszystkie 43 Umowy o Partnerstwie ze Współbeneficjentami oraz 43 umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych. W związku z Aneksem do umowy z KE, umożliwiono zatrudnienie Gminnych Koordynatorów POP na dodatkowe 3 miesiące celem realizacji działań związanych z inwentaryzacją i bazą CEEB. Dlatego też, w sierpniu 2022 r. podpisano Aneksy z gminami w tym zakresie. Ponadto podpisano dodatkowo 29 Aneksów z gminami zmieniających załącznik do Umowy o Partnerstwie pn. „BUDŻET WSPÓLBENEFICJENTA W RAMACH PROJEKTU PN. „WDROŻENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ POWIETRZA W SAMORZĄDACH WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO”, LIFE_AQP_OPOLSKIE_2019.PL-LIFE19GIE/PL/000398.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneksem nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.6. Przygotowanie materiałów edukacyjnych i materiałów wspierających proces aktywizacji społecznej w zakresie realizacji POP – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2021 r.

Rzeczywista data zakończenia: 06/2022 r.

B6 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Materiały szkoleniowe (prezentacja i streszczenie szkolenia) spotkania informacyjne i edukacyjne w gminach	06/2022

B6 KAMIENIE MILOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzone końcowe wersje prezentacji na szkolenia i spotkania gminne oraz sylabus szkoleniowy	06/2022

Członkowie zespołu UMWO przygotowali prezentację, która została wysłana Współbeneficjentom, w celu jej wykorzystania przez gminnych koordynatorów POP w czasie prowadzonych szkoleń i spotkań edukacyjnych oraz działań aktywizacyjnych wśród mieszkańców swoich gmin. Prezentacja zawiera informacje dotyczące merytorycznych aspektów edukacji ekologicznej oraz informacje o projekcie. Dodatkowo każdy ze Współbeneficjentów przygotował, przed każdym spotkaniem prezentację dostosowaną do grup uczestników spotkań, która była weryfikowana w razie potrzeby przez Beneficjenta Koordynującego.

Przeprowadzono procedurę zamówień publicznych na przygotowanie materiałów edukacyjnych i materiałów eksploatacyjnych wspierających proces aktywizacji społecznej w zakresie realizacji POP wraz z ich wydrukiem. Materiały edukacyjne przekazano gminnym koordynatorom POP na jednym ze spotkań koordynacyjnych.

Zaprojektowano i przygotowano materiały edukacyjne, aby zwiększyć skuteczność prowadzenia działań edukacyjnych i informacyjnych dla mieszkańców poszczególnych gmin. Dostosowanie tych materiałów do celów projektu, a jednocześnie do sytuacji i potrzeb grupy odbiorców, przełożyło się na realizację zmiany polegającej na niwelowaniu obaw i motywowaniu mieszkańców do sięgnięcia po pomoc w realizacji działań inwestycyjnych (wymiana źródeł ogrzewania).

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneksem nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.7. Przeprowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie problematyki jakości powietrza – Gminy, UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 04/2021 r.
Przewidywana data zakończenia: 03/2022 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 08/2021 r.
Rzeczywista data zakończenia: 12/2022 r.

B7 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Podsumowanie wyników działań edukacyjnych i ich znaczenie dla zwiększenia zainteresowania mieszkańców wymianą źródeł ciepła	12/2022

B7 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Wykonane działania edukacyjne i aktywizacyjne w gminach	12/2022

W ramach działania B.7. w ramach realizacji swojej roli, każdy Gminny Koordynator POP przeprowadzał spotkania o charakterze szkoleniowo-edukacyjnym i aktywizacyjnym z mieszkańcami swojej gminy. Spotkania te miały na celu podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie ich wpływu na jakość powietrza, znaczenia jakości powietrza dla jakości życia, dostępnych rozwiązań wspierających działania naprawcze (np. programów dofinansowań do wymiany źródeł ogrzewania na bardziej ekologiczne lub na działania termomodernizacyjne). Realizacja działania jest ściśle powiązana z działaniem B5. Opóźnienia w realizacji działania B5 skutkowały opóźnieniami w realizacji działania B7.

W ramach swoich działań, Gminni Koordynatorzy POP doradzali w zakresie ochrony powietrza i gospodarki energetycznej, prowadzili działalność edukacyjną, podnoszącą świadomość mieszkańców w zakresie poprawy efektywności energetycznej ich domów, ograniczenia niskiej emisji, informacyjną o możliwych środkach finansowych na realizację działań związanych z ochroną powietrza, oferowali pomoc mieszkańcom w zakresie realizacji uchwały antysmogowej, dostarczali informacje o programach na poziomie regionalnym i krajowym, w szczególności dotyczących dotacji na termomodernizację, OZE, wymianę kotłów oraz wspierali realizację zadań związanych z przekazywaniem danych do Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków – CEEB.

Do działań edukacyjnych i wspomagających proces zwiększenia świadomości społecznej nt. poprawy jakości powietrza, Gminni Koordynatorzy przeprowadzili indywidualne spotkania i konsultacje z mieszkańcami, które odbywały się w Urzędach poszczególnych Współbeneficjentów. W ramach konsultacji, koordynatorzy udzielali pomocy przy wypełnianiu, składaniu oraz rozliczaniu wniosków związanych z wymianą nieekologicznych źródeł ciepła. Dodatkowo całą kampanię uzupełnił szeroki wachlarz działań edukacyjnych dla przedszkolaków, uczniów.

Realizacja zadań edukacyjnych, wspomagana była promocją realizacji tych zadań oraz promocją samego projektu LIFE. Koordynatorzy wykorzystywali różne możliwości poszczególnych kanałów dystrybucji np. publikację artykułów w prasie lokalnej, emisji spotów w radiu o zasięgu lokalnym i telewizji. Oprócz komercyjnych narzędzi promocji, koordynatorzy tworzyli i publikowali materiały informacyjno-promocyjne na stronach internetowych gmin, na portalach społecznościowych, fanpage samorządów, na powszechnie dostępnych tablicach informacyjnych zlokalizowanych na terenie poszczególnych gmin, sołectw, kościołów, szkół i przedszkoli.

W ramach realizacji działań edukacyjnych Gminni Koordynatorzy POP sporządzili harmonogramy spotkań z mieszkańcami. Z powodu sytuacji pandemicznej, część koordynatorów zdecydowała się na przełożenie spotkań w terminie bardziej bezpiecznym dla swoich mieszkańców. Ostatecznie sporządzono 190 harmonogramów realizacji działań edukacyjnych w różnych miejscach województwa opolskiego, które stanowią miejsca powszechnie uczęszczane i odwiedzane przez

mieszkańców. W większości były to świetlice wiejskie, świetlice dzielnicowe, remizy OSP, ale także szkoły czy przedszkola. Łącznie, mimo trudnej sytuacji epidemiologicznej, przeprowadzono 451 spotkań, z czego sporządzono listy obecności, raporty/notatki, dokumentację fotograficzną. W ramach przeprowadzanych, zgodnie z harmonogramem, spotkań udało się dotrzeć z przekazem edukacyjnym do 6 376 osób. Była to zróżnicowana grupa docelowa, od najmłodszych mieszkańców naszego województwa czyli przedszkolaków, poprzez młodzież szkolną, przedsiębiorców po emerytów i seniorów, czyli grupę, w której występuję największy odsetek ubóstwa energetycznego. Materiały informacyjno-edukacyjne, plakaty, ulotki rozdysponowano w ok. 2,5 tys. miejscach w ilości ok 39 tys. szt. Były to przedszkola, szkoły, sklepy, kościoły, miejsca użyteczności publicznej, ale również w trakcie licznych spotkań z mieszkańcami, w ramach działań edukacyjnych oraz spotkań indywidualnych.

Gminni Koordynatorzy przeprowadzali indywidualne spotkania i konsultacje z mieszkańcami, które odbywały się w Urzędach poszczególnych Współbeneficjentów. Przeprowadzono 16,5 tys. takich indywidualnych spotkań, na których udzielono porady i pomocy 20,5 tys. osobom. W ramach konsultacji, koordynatorzy udzielali pomocy przy wypełnianiu, składaniu oraz rozliczaniu wniosków związanych z wymianą nieekologicznych źródeł ciepła.

W ramach realizacji zadań promocyjnych zaprojektowano i przeprowadzono publikację 114 artykułów w prasie lokalnej, 652 emisji spotów w radio o zasięgu lokalnym w tym Radio Park, Radio Opole czy Radio DOXA. Ponadto przeprowadzona została emisja 90 spotów w telewizji. Mała liczba w roku 2021 wynika z przyjętego harmonogramu realizacji poszczególnych zadań promocyjnych Współbeneficjentów, ich zintensyfikowanie miało miejsce w roku 2022. Oprócz komercyjnych narzędzi promocji, koordynatorzy tworzyli i publikowali materiały informacyjno-promocyjne, posty na portalach społecznościowych, funpage samorządów. Sporządzono 677 wpisów. Oprócz tego, koordynatorzy korzystali z powszechnie dostępnych tablic informacyjnych zlokalizowanych na terenie poszczególnych gmin, sołectw, kościołów, szkół i przedszkoli.

W ramach przeprowadzanych przez Koordynatorów spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz indywidualnych spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami, Koordynatorzy byli pomocni w wypełnianiu ok. 3,7 tys. szt. wniosków o dofinansowanie zarówno z budżetu samej gminy, ale także z programu "Czyste Powietrze" realizowanego przez WFOŚiGW w Opolu. Skutkowało to złożeniem ok. 2 tys. wniosków i rozliczeniem ponad tysiąc szt. wniosków.

Aby spotkania mogły być atrakcyjne dla mieszkańców zakupiono materiały informacyjno-edukacyjne, które oprócz przekazu edukacyjnego posłużyły jako materiały promocyjne realizowanego projektu LIFE w ramach zadania pn. wydruk materiałów informacyjnych. Opracowano dokumentację przetargową i wyłoniono Wykonawcę. Gminni Koordynatorzy POP rozdysponowali materiały edukacyjne / promocyjne / informacyjne (gadżety – notatniki, długopisy, słodycze i in., broszury, ulotki) na spotkaniach z mieszkańcami oraz w innych miejscach dystrybucji, które są powszechnie przyjęte w lokalnych społecznościach, jak sklep, kościół, budynek Urzędu. Wydruki materiałów informacyjnych: przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP, przygotowano dokumenty przetargowe, wyłoniono Wykonawcę, podpisano umowę, odebrano przedmiot zamówienia. Materiały zostały przekazane Współbeneficjentom.

Zakres pracy Gminnego Koordynatora POP obejmuje dodatkowo zadania kontrolne przewidziane w Programie ochrony powietrza dla województwa opolskiego. Kontrole przeprowadzane były przez upoważnionego pracownika urzędu gminy, we współpracy ze strażą miejską. Służyły one nie tylko weryfikacji i ewentualnemu karaniu osób łamiących prawo w zakresie ochrony powietrza, ale były również działaniami informacyjno-edukacyjnym dla mieszkańców.

Współbeneficjent (gmina) – zgodnie z POP – jest zobowiązana do przeprowadzania kontroli w następującej liczbie: gmina wiejska minimum 10 kontroli na rok, gmina miejsko-wiejska minimum 20 kontroli na rok, gmina miejska minimum 50 kontroli na rok.

Gminni koordynatorzy POP przeprowadzili inwentaryzację źródeł niskiej emisji wykorzystując Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków.

Zakupienie czujników czadu jako materiały promocyjne – 1500 szt.: UMWO zakupiło gadżety motywujące uczestników spotkań do udziału, w tym przygotował rozeznanie cenowe, dokumenty przetargowe i wyłonił Wykonawcę. Materiały zostały przekazane Współbeneficjentom.

Zakupienie 45 szt. roll'upów projektu i ścianki projektowej: UMWO przygotowało rozeznanie cenowe, dokumenty przetargowe i ogłoszono zapytanie ofertowe. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na przygotowanie roll'upów. Sprzęt został dostarczony przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Podpisano ze Współbeneficjentami umowę darowizny i przekazano roll'upy. W celu właściwego oznakowania spotkań organizowanych u Beneficjenta Koordynującego, np. posiedzeń KS LIFE, spotkań koordynacyjnych, seminariów, konferencji zakupiono dodatkowo ściankę projektową oraz dwa roll'upy informujące o projekcie.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. B.8. Transfer metody przygotowywania i aktualizowania POP na formę elektroniczną UMWO, Gminy

Przewidywana data rozpoczęcia: 04/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 06/2022 r.

Przewidywana data zakończenia: 03/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

B8 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Document GPN	06/2022
Sprawozdania gmin dotyczące wdrażania POP na 2021 r.	02/2022
Sprawozdania gmin dotyczące wdrażania POP na 2022 r.	02/2023
Podsumowanie skutków pierwszego użycia przez system narzędzia informatycznego (w celu przekazywania wyników i dalszej poprawy systemu zarządzania POP)	12/2024
Plan replikacji i transferu	12/2024

B8 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
40 GPOP (GPNy)	06/2022
40 Raportów z wdrożenia POP za 2021 r.	06/2022
40 Raportów z wdrożenia POP za 2022 r. wykonanie w systemie IT	12/2024

W związku z uchwaleniem nowego Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego konieczne było przesunięcie terminu przekazania przez gminy sprawozdania z realizacji POP – zgodnie z zapisami POP podmioty realizujące działania naprawcze mają termin do 15 lutego każdego roku za rok poprzedni. Natomiast Urząd Marszałkowski przygotowuje do 31 marca każdego roku zbiorcze sprawozdanie dla całego województwa.

W związku z opóźnieniem w opracowaniu systemu IT sprawozdania zostały przekazywane w roku 2022 w formie elektronicznej w specjalnie przygotowanym do tego celu arkuszu kalkulacyjnym. Dodatkowe opóźnienia były następstwem przesunięć działań, które miały wpływ na realizację działania B3, B4.

Według przyjętych założeń gminny GPOP/GPN przygotowany miał być z wykorzystaniem dedykowanego systemu IT wspomagającego zarządzanie i monitorowanie jakości powietrza wspierającego m.in. proces planowania i zarządzania działaniami naprawczymi z POP, jednakże z uwagi na innowacyjność systemu oraz jego złożoność a także zmiany w ustawie Prawo zamówień

publicznych, do czasu zakończenia studiów podyplomowych przez Gminnych Koordynatorów POP wersja ostateczna dedykowanego systemu IT nie została odebrana. Zatem niemożliwe było wykonanie gminnego POP/GPN w ww. dedykowanym systemie IT. Gminny GPOP/GPN został napisany w programie tekstowym wykorzystując funkcjonalność programów do obsługi arkuszy kalkulacyjnych, do obsługi baz danych, GIS i rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu.

Dedykowany system IT oparty jest o ww. funkcjonalności związane z zarządzaniem jakością powietrza w województwie opolskim zgodnie z warunkami opisanymi we wniosku o dofinansowanie.

System zarządzania jakością powietrza w województwie opolskim wraz z modulem regionalnego rozproszonego monitorowania jakości powietrza został finalnie odebrany w dniu 28.08.2024 r. Po skonfigurowaniu i wdrożeniu systemu we wszystkich gminach województwa opolskiego, od osób zajmujących się raportowaniem z realizacji POP w poszczególnych gminach, uzyskano wymaganą ilość raportów z wdrożenia POP za 2022 r., które to raporty zostały wykonane w systemie IT. W terminie do 12/2024 uzyskano 71 raportów z wdrażania POP za 2022 r. oraz za 2023 r. Raporty zostały sporządzone z wykorzystaniem nowopowstałego systemu.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. C.1. Badanie świadomości społecznej – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

C1 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Sprawozdanie z wyników pierwszego badania świadomości społecznej w dziedzinie jakości powietrza	05/2021
Sprawozdanie z wyników drugiego badania świadomości społecznej w dziedzinie jakości powietrza	12/2024

C1 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Uzyskano wyniki badania świadomości społecznej w dziedzinie jakości powietrza na początku projektu	05/2021
Uzyskano wyniki badania świadomości społecznej w dziedzinie jakości powietrza na koniec projektu	12/2024

Badanie świadomości społecznej:

Przygotowano rozeznanie cenowe, dokonano zmian w PZP, przygotowano dokumenty związane z realizacją zamówienia i ogłoszono zapytanie ofertowe. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na usługę opracowania badania świadomości społecznej problemu niskiej emisji.

Pierwsze badanie przeprowadzono w maju 2021 r. i opracowano ankietę badawczą przez Wykonawcę, zapłacono pierwszą fakturę. W wyniku prac wykonawcy uzyskano wyniki pierwszego badania świadomości społecznej w dziedzinie jakości powietrza.

Drugie badanie przeprowadzono w sierpniu 2024 r. i służyło analizie oraz ocenie poziomu świadomości społecznej w analizowanym obszarze, w celu określenia poziomu potencjalnego wzrostu świadomości i gotowości do zmiany mieszkańców względem okresu wyjściowego.

Przeprowadzone badania stanowiły przydatne narzędzie, które posłużyło do oceny wpływu działań przeprowadzonych w ramach projektu (w tym działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym) na świadomość społeczną. Wyniki badania wskazywały na tendencję wzrostową w zakresie świadomości społecznej mieszkańców województwa opolskiego.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. C.2. Ocena poprawy jakości powietrza w wyniku wprowadzanych działań naprawczych wynikających z realizacji POP – UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2022 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 02/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 03/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 04/2023 r.

C2 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Sprawozdanie na temat liczby i rodzaju wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania oraz osiągniętych skutków ekologicznych za rok 2021	04/2022
Sprawozdanie na temat liczby i rodzaju wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania oraz osiągniętych skutków ekologicznych za rok 2022	04/2023

C2 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Ocena poprawy jakości powietrza za rok 2021	04/2022
Ocena poprawy jakości powietrza za rok 2022	04/2023

Beneficjent Koordynujący opracował raport o liczbie i rodzaju wymian nieekologicznych źródeł ciepła przy okazji opracowania Sprawozdania z realizacji POP.

W związku z uchwaleniem aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego konieczne było przesunięcie terminu przekazywania sprawozdań z realizacji POP przez gminy – zgodnie z zapisami POP podmioty realizujące działania naprawcze mają czas do 15 lutego każdego roku za rok poprzedni. Natomiast Urząd Marszałkowski ma czas do 31 marca każdego roku na przygotowanie zbiorczego sprawozdania.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. C.3. Monitoring wzrostu skuteczności administracji publicznej - UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 02/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

C3 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Raport z wynikami oceny po pierwszym roku projektu	10/2021
Raport z wynikami oceny na koniec drugiego roku projektu	10/2021
Raport z wynikami oceny na zakończenie realizacji projektu	12/2024

C3 KAMIEŃ MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 1	02/2021
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 2	06/2021
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 3	10/2021
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 4	06/2022
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 5	09/2022
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 6	12/2022
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 7	06/2023
Ocena poprawy efektywności administracji publicznej – 8	06/2024

Działanie rozpoczęło się w grudniu 2020 r. Do podmiotów realizujących działania naprawcze określone w POP zostało rozesłane pismo z prośbą o przekazanie danych w ww. zakresie. Podmioty te zgodnie z uchwalonym nowym Programem ochrony powietrza miały czas na przekazanie danych do 15 lutego 2021 r. Nowy Program ochrony powietrza – akt prawa miejscowego – został przyjęty uchwałą nr XX/193/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego” (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2020 r., poz. 2186), a wszedł w życie 20 sierpnia 2020 r. W roku 2023 nastąpiła aktualizacja Programu Ochrony Powietrza.

Ocena poprawy skuteczności działania administracji publicznej zostało wykonana w oparciu o:

- analizę zmian w programach dofinansowań do wymiany źródeł ogrzewania stosowanych przez gminy województwa opolskiego - czy nastąpił wzrost tempa wymian i poprawa ich priorytetyzacji oraz szybki dostęp do bieżących wiarygodnych danych o uzyskiwanych efektach z wymian.
- 02/2021 – wykonano pierwsze badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Przygotowano dwie ankiety i rozesłano do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego;
- 06/2021 – wykonano drugie badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Rozesłano ankiety do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego;
- 10/2021 – wykonano trzecie badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej – opracowano raport z wynikami oceny po pierwszym roku projektu.
- 06.2022 – wykonano czwarte badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Rozesłano ankiety do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego;

- 09.2022 – wykonano piąte badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Rozesłano ankiety do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego;
- 12.2022 r. – wykonano szóste badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Rozesłano ankiety do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego;
- 06.2023 r. – wykonano siódme badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Rozesłano ankiety do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego;
- 06.2024 r. – wykonano ósme badanie związane z monitoringiem wzrostu skuteczności administracji publicznej. Rozesłano ankiety do wszystkich gmin i powiatów województwa opolskiego.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. C.4. Monitoring społeczno-ekonomicznego wpływu działań projektu - UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 07/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

C4 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Raport końcowy z wynikami monitorowania wpływu społeczno-gospodarczych działań projektu	12/2024

C4 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Ocena wpływu społeczno-ekonomicznych działań projektu – 1	09/2021
Ocena wpływu społeczno-ekonomicznych działań projektu – 2	12/2024

Ocena lokalnego wpływu społeczno-gospodarczego projektu została przeprowadzona do 09/2021. Raport będący produktem działania ma formę badania konsolidującego dane i wyniki w okresie realizacji projektu. Przeanalizowano informacje tj.: zmiany współczynnika zachorowalności, bezpośredni lub pośredni wzrost zatrudnienia u producentów odnawialnych źródeł energii, dostawców energii oraz dostawców usług IT. Druga ocena lokalnego wpływu społeczno-gospodarczego projektu została przeprowadzona w 12/2024.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. C.5. Monitoring i pomiar wskaźników rezultatu UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 03/2021 r.

Przewidywana data zakończenia: 09/2022 r.

Rzeczywista data zakończenia: 03/2025 r.

C5 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Informacje o postępach w zakresie wskaźników wydajności - Raport postępu	05/2022
Informacje o postępach w zakresie wskaźników wydajności - Raport końcowy	03/2025

C5 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Ocena postępów we wskaźnikach realizacji projektu	05/2022
Ocena wskaźników realizacji projektu	03/2025

W związku z niewydatkowaniem równowartości pierwszej zaliczki, opracowanie i przesłanie raportu postępu – MID-TERM zostało przesunięte najwcześniej na 05/2022. Przesunięcie terminu zostało zaakceptowane przez KE.

W związku z wydłużeniem czasu trwania projektu rozliczenie końcowe w oparciu o Raport końcowy i Ocenę wskaźników realizacji projektu przesunięto na 31/03/2025.

Działanie jest zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie jest realizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. D.1. Planowanie i realizacja rozpowszechniania wiedzy i wyników projektu - UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 10/2020 r.
Przewidywana data zakończenia: 12/2024 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.
Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

D1 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Filmy promujące projekt	12/2024
Komplet materiałów z rozpowszechniania wiedzy i wyników projektu (materiały konferencyjne, notatki prasowe, wywiady, relacje, zdjęcia w mediach)	12/2024
Raport dla laika	12/2024

D1 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Konferencja otwierająca projekt	04/2021
Konferencja podsumowująca projekt	12/2024

Beneficjent Koordynujący opracował dokumentację do wyłonienia firmy, która miała przygotować stronę internetową (w grudniu 2020 r. zostało przeprowadzone szacowanie wartości zamówienia). W związku z problemami kadrowymi niezbędnymi do uruchomienia procedury zamówień publicznych oraz krótkim terminem na realizację zamówienia podjęto decyzję o utworzeniu strony internetowej przez pracowników Urzędu. Strona internetowa (www.powietrze.opolskie.pl) jest na bieżąco aktualizowana i uzupełniana, w tym o nowe funkcjonalności i jest utrzymywana przez zespół projektowy. Utworzono profil społecznościowy na FB pn. „LIFE – System zarządzania jakością powietrza w województwie opolskim”, który jest utrzymywany również przez zespół projektowy.

Zaprojektowanie i wykonanie tablic informacyjnych o projekcie 44 szt.: Beneficjent Koordynujący przygotował rozeznanie cenowe, dokumenty związane z zapytaniem ofertowym i ogłosił zapytanie ofertowe. Wyłoniono i podpisano umowę z Wykonawcą na przygotowanie tablic informacyjnych i ścianki reklamowej. Tablice zostały dostarczone przez Wykonawcę, zapłacono fakturę. Podpisano ze Współbeneficjentami umowę darowizny i przekazano tablice informacyjne.

W kwietniu 2021 r. zorganizowano konferencję otwierającą projekt. Natomiast konferencję podsumowującą projekt LIFE zorganizowano 27 listopada 2024 r.

Jednodniowe spotkania koordynacyjne w Opolu – UMWO w siedzibie UMWO: zorganizowano i przeprowadzono 16 spotkań koordynacyjnych: 10.08.2021 r.; 17.09.2021 r.; 20.10.2021 r.; 30.11.2021 r.; 18.01.2022 r.; 04.02.2022 r.; 23.03.2022 r.; 13.04.2022 r.; 27.04.2022 r.; 17.05.2022 r.; 08.06.2022 r.; 26.08.2022 r.; 28.09.2022 r.; 21.10.2022 r.; 10.11.2022 r.; 29.11.2022 r.

Zorganizowano dwanaście seminariów:

- 24 stycznia 2022 r. – I Seminarium pn.: „Prawo miejscowe w ochronie powietrza - aspekty praktyczne”;
- 24 marca 2022 r. – II Seminarium pn.: „Edukacja ekologiczna – znaczenie świadomości i edukacji w procesie poprawy jakości powietrza”;
- 04 października 2022 r. – III Seminarium pn.: „Innowacyjne rozwiązania dla potrzeb ochrony powietrza”;
- 05 października 2022 r. – IV Seminarium pn.: „Dobre praktyki w zakresie innowacyjnych rozwiązań dla potrzeb ochrony”;
- 28 listopada 2022 r. – V Seminarium pn.: „Pozyskanie środków na działania w zakresie ochrony powietrza”;
- 9 marca 2023 r. – VI i VII Seminarium pn.: „Pozwolenia emisyjne z postępowaniem kompensacyjnym” oraz „Decyzje środowiskowe jako element, który może przyczynić się do redukcji emisji na etapie planowania”;
- 13 kwietnia 2023 r. – VIII Seminarium pn.: „Obowiązki JST w zakresie ochrony powietrza - kontrole”;
- 25 maja 2023 r. – IX i X Seminarium pn.: "Rola samorządów w walce ze smogiem" oraz "Aspekty techniczne przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony powietrza";
- 25 października 2023 r. – XI i XII Seminarium pn.: „Źródła finansowania na działania w zakresie ochrony powietrza” oraz „Program ochrony powietrza a działania NGO”.

Logo projektu UMWO: Przygotowano rozeznanie ceny i na jej podstawie oszacowano wartość zamówienia na logo projektu. Przygotowano zapytanie ofertowe i wyłoniono Wykonawcę. Opracowano LOGO i księgę znaków projektu LIFE. Zapłacono fakturę. Logo wraz z księgą znaków zostało przekazane wszystkim Współbeneficjentom. Zaplanowano zaprojektowanie logo projektu jako jedno z działań dodatkowych. W związku z obchodami 30-lecia Programu LIFE w ramach zadań własnych zmodyfikowano logo.

Catering na 16 spotkaniach koordynacyjnych, 12 seminariach i Komitecie Sterującym Projektem LIFE UMWO: przygotowano rozeznanie ceny i na jej podstawie oszacowano wartość zamówienia. Przygotowano zapytanie ofertowe, wyłoniono wykonawcę i podpisano umowę. W związku z tym, że część spotkań odbyła się w formule on-line, zaplanowano w ramach usługi cateringowej poszerzenie cateringu również o spotkania robocze, tj. seminaria i planowane konferencje, forum. W związku z sytuacją pandemiczną i problemami wykonawców usług cateringowych, w tym wzrostu kosztów usług, zwiększono koszty potrzebne na wykonanie usługi.

Występowano i uczestniczono w wielu w spotkaniach/konferencjach/seminariach. Przeprowadzono szereg działań związanych ze sporządzeniem, przez Współbeneficjentów, 10 spotów promujących projekt i działania gminnych koordynatorów POP w mediach lokalnych (w miejscowościach czy gminach beneficjentów).

Podsumowując wykonano:

- druk artykułów sponsorowanych w 15 lokalnych gazetach,
- przeprowadzono kampanię reklamową na stronie internetowej i platformie Facebook,
- publikacje w dziennikach regionalnych,
- tematyczne audycje radiowe,
- graficzną reklamę na stronach dzienników o zasięgu regionalnym,
- sporządzono film promujący, który udostępniono na stronie internetowej, facebook oraz zaprezentowano na Konferencji podsumowującej projekt LIFE i Konferencji międzynarodowej w ramach HungAIRy LIFE,
- opracowano Raport dla laika.

Niezależnie od powyższego, w ramach zadania zespół projektowy LIFE zaprezentował wyniki projektu podczas konferencji HungAIRy LIFE 2024 oraz zorganizował konferencję podsumowującą projekt w Opolu w listopadzie 2024 r.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. D.2. Tworzenie sieci z innymi projektami LIFE i innymi projektami w zakresie zarządzania jakością powietrza - UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 04/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 12/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2024 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

D2 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Prezentacje z konferencji, relacje, zdjęcia	12/2024

D2 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Wyniki projektu przetransferowane na inne obszary i innych beneficjentów	12/2024
Zbrane komentarze do prezentowanego projektu poparte doświadczeniem koordynatorów już zrealizowanych projektów LIFE	06/2022

Beneficjent Koordynujący przygotował raport uwzględniający komentarze do prezentowanego projektu poparte doświadczeniem koordynatorów już zrealizowanych projektów.

Współpraca z innymi projektami: Nawiązano współpracę z projektami zintegrowanymi LIFE (LIFE-IP MAŁOPOLSKA, LIFE-IP EKOMALOPOLSKA, LIFE-IP AQP-SILESIA-SKY, LIFE COALA) oraz w ramach projektu LIFE- MAPPINGAIR/PL. W ramach wymiany informacji wystąpiono z prezentacją na spotkaniu partnerów i ekspertów POWERTY – na którym m.in. omawiano dobre praktyki z dziedziny odnawialnych źródeł energii oraz rozwiązań finansowych, które sprawdziły się jako skuteczne narzędzie do walki z ubóstwem energetycznym w krajach takich jak: Hiszpania, Francja, Litwa i Polska. z prezentacją (w języku angielskim) na spotkaniu: Interregional thematic seminar of POWERTY: Renewable energies for vulnerable groups; na XII spotkaniu polsko-czeskiej Grupy Roboczej ds. jakości powietrza; udział oraz wystąpienie z prezentacją w ramach III Konferencji Naukowej „Jakość powietrza a zdrowie” organizowanej przez Zakład Klimatologii i Ochrony Atmosfery Uniwersytetu Wrocławskiego, który realizuje projekt LIFE-MAPPINGAIR/PL „Czy wiesz czym oddychasz? Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza.” Przeprowadzono ponadto liczne

konferencje i spotkania z przedstawicielami projektów w Polsce i zagranicą, głównie z partnerami czeskimi.

W ramach tworzenia sieci między projektami LIFE, Zespół LIFE w maju 2023 roku uczestniczył w Międzynarodowej Konferencji Enviro 2023 w Ostravicy – w Kraju Morawsko-Śląskim w Czechach, w czerwcu na zaproszenie IOS-PIB - w spotkaniu beneficjentów projektów LIFE w Polsce. W lipcu 2023 r. odbyła się prezentacja projektu na Konferencji Naukowej JPAZ 2023 we Wrocławiu. W ramach działań D2 zespół projektowy LIFE wziął udział w Śląskim Konwencie Klimatycznym Climate-Con w październiku 2023 r. oraz przedstawił swoją prezentację w Ostawie na spotkaniu dotyczącym współpracy. Natomiast w listopadzie 2023 r. zespół wziął udział w Konferencji naukowej w Kraju Ołomunieckim w Czechach. W styczniu 2024 r. do siedziby Urzędu Marszałkowskiego przyjechała delegacja z Ukrainy, w celu nawiązania współpracy i wymiany doświadczeń między ukraińskimi inicjatywami obywatelskimi i organizacjami pozarządowymi w ramach międzynarodowego programu "Zielone Mosty".

Zespół projektowy zacieśnił ponadto współpracę z partnerami projektu z Czech, z Kraju Ołomunieckiego i Kraju Morawsko-Śląskiego biorącymi udział we wzajemnie organizowanych wydarzeniach oraz zapraszając ich na konferencję podsumowującą projekt w Opolu 27 listopada 2024 r.

W dniach 25 i 26 września 2024 r. w ramach projektu LIFE IP HungAIRy odbyła się „Druga międzynarodowa konferencja na temat zanieczyszczenia powietrza – w kierunku czystego powietrza dla Europy”. Na tej Konferencji zaprezentowano wyniki i podsumowanie projektu LIFE oraz przedstawiono film promocyjny przygotowany w ramach projektu.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneksami nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. E.1. Zarządzanie projektem - UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2024 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

E1 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Podsumowanie metodyki zarządzania projektem wdrożenia systemu zarządzania wdrażaniem AQP	12/2024
Pakiet planów projektu	12/2024

E1 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Przegląd statusu realizacji projektu po pierwszej połowie roku wraz z planem aktualizacji projektu	03/2021
Przegląd statusu realizacji projektu po pierwszym roku wraz z planem aktualizacji projektu	09/2021
Przegląd stanu realizacji projektu po 1,5 roku wraz z planem aktualizacji projektu	03/2022
Przegląd stanu realizacji projektu po 2 latach wraz z planem aktualizacji projektu	10/2022
Przegląd stanu realizacji projektu po 3 latach	10/2023

Nazwa kamienia milowego	Termin
wraz z planem aktualizacji projektu	
Podsumowanie realizacji projektu	12/2024

W ramach zarządzania projektami Beneficjent Koordynujący opracowuje plany i harmonogramy realizacji projektu. Zatem koszt zewnętrzny związany z przygotowaniem narzędzi i danych wsadowych oraz zasad aktualizacji planu projektu, harmonogramu projektu, usprawniającego bieżący monitoring postępu projektu został przesunięty do kosztów osobowych.

W ramach zarządzania projektem opracowano plany i harmonogramy realizacji projektu. Przygotowano wytyczne dla Współbeneficjentów, w tym dokumentu pn. „Wytyczne do systemu rachunkowości i opis dokumentów księgowych generowanych w projekcie LIFE_AQP_OPOLSKIE_2019.PL” stanowiącego odpowiedź na zapytania Współbeneficjentów. Opracowano „System rachunkowości i opisywania dokumentów”.

Na bieżąco realizowane było zarządzanie projektem, zarządzanie ryzykiem i kierowanie zespołem, jak również koordynowanie współpracy.

Przygotowano wnioski o refundację środków z NFOŚiGW i otrzymano refundację:

- 1 wniosek – do 30 czerwca 2021 r.
- 2 wniosek – do 30 listopada 2021 r.
- 3 / 4 wniosek – do 16 sierpnia 2022 r.
- 5 wniosek – do 01 grudnia 2022 r.

Na bieżąco analizowano status realizacji projektu oraz w razie potrzeby aktualizowano projekt poprzez złożenie dwóch wniosków o zmianę do Komisji Europejskiej.

Przygotowano MID-TERM – sprawozdanie śródkresowe – 3 czerwca 2022 r.

Przygotowano Raport z postępów realizacji projektu LIFE po 2 i 3 latach.

Stworzono Raport dotyczący podsumowania metodologii zarządzania projektami. Podsumowanie efektów pierwszego użycia systemu – narzędzie informatyczne (w celu przesyłania wyników oraz dalszą poprawę systemu zarządzania POP). Pakiet planów projektu.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. E.2. Powołanie i prace Komitetu Sterującego Projektem _UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2020 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2024 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

E2 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Notatki ze spotkań Komitetu Sterującego	12/2024

E2 KAMIENIE MILOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 1	01/2021
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 2	04/2021
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 3	07/2021
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 4	10/2021
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 5	01/2022
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 6	04/2022
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 7	07/2022
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 8	10/2022
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 9	01/2023

Nazwa kamienia milowego	Termin
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 10	04/2023
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 11	11/2023
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 12	08/2024
Posiedzenie Komitetu Sterującego – 13	11/2024

W dniu 29 grudnia 2020 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał Komitet Sterujący Projektem LIFE - (KS LIFE). W skład KS LIFE weszli członkowie stali: przedstawiciele UMWO, 42 Gmin/Miast uczestniczących w projekcie, przedstawiciel Politechniki Opolskiej, partnera projektu – Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, reprezentacji czeskich krajów (Kraj Morawsko-Śląski i Kraj Ołomuniecki), a także przedstawiciele innych jednostek i organizacji: WFOŚiGW w Opolu, Opolski Alarm Smogowy, przedstawiciele przedsiębiorców - Opolski Business Centre Club (BCC) oraz członkowie obserwatorzy – pozostałe gminy i starostwa powiatowe.

Posiedzenia Komitetu Sterującego – UMWO – odbyło się 13 posiedzeń KS LIFE: 11.01.2021 r.; 24.04.2021 r.; 28.07.2021 r.; 27.10.2021 r.; 27.01.2022 r.; 28.04.2022 r.; 23.06.2022 r.; 20.10.2022 r.; 18.01.2023 r.; 31.05.2023 r.; 29.11.2023 r.; 28.08.2024 r.; 27.11.2024 r.

Każdorazowo na potrzeby posiedzenia KS przygotowano i przeprowadzono wybór wykonawcy na tłumaczenia w języku czeskim – jako jedno z dodatkowych usług określonych w harmonogramie.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. E.3. Niezależny kontroling projektu UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 01/2021 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 11/2020 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2024 r.

Rzeczywista data zakończenia: 03/2025 r.

E3 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Wyniki niezależnego audytu finansowego projektu	03/2025
Wyniki audytu projektu	12/2024

E3 KAMIENIE MILOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Niezależny audyt finansowy	03/2025
Audyt projektu – 1	07/2022
Audyt projektu – 2	11/2024

W dniu 20 stycznia 2021 r. odbyło się spotkanie Monitora ze wszystkimi Współbeneficjentami, a tym samym rozpoczęła się kontrola realizacji projektu LIFE. W trakcie kontroli została przygotowana aktualizacja harmonogramu projektu (produktów i kamieni milowych).

W dniu 16 lutego 2021 r. wpłynęło pismo po wizycie z agencji CINEA, zawierające m.in. rekomendację do zmiany liczby audytów w działaniu E3.

Zgodnie z powyższym dokonano zmiany w liczbie audytów projektu z czterech na dwa.

Audyt 1 z zakresu realizacji projektu – od lutego do lipca 2022 r. został przeprowadzony i zakończony protokołem sporządzonym przez pracowników Biura Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, przez osoby posiadające odpowiednie doświadczenie i kompetencje z zakresu przeprowadzania audytów.

Audyt 2 z zakresu realizacji projektu – od sierpnia do listopada 2024 r. został przeprowadzony i zakończony protokołem sporządzonym przez pracowników Biura Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, przez osoby posiadające odpowiednie doświadczenie i kompetencje z zakresu przeprowadzania audytów.

Kontrola NFOŚiGW odbyła się 29 listopada – 02 grudnia 2022 r.

Od stycznia do marca 2025 r. został przeprowadzony niezależny audyt finansowy projektu prowadzony przez biegłego rewidenta. Raport z audytu finansowego projektu jest dołączony do Raportu końcowego projektu LIFE składanego do Komisji Europejskiej. Raport stanowi dokumentację związaną z rozliczeniem projektu.

W ramach wyżej wymienionych działań kontrolnych nie wniesiono uwag.

Działanie jest realizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie jest realizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

1.1.1. E.4. Przygotowanie Planu After Life - UMWO

Przewidywana data rozpoczęcia: 09/2022 r.

Rzeczywista data rozpoczęcia: 06/2023 r.

Przewidywana data zakończenia: 12/2024 r.

Rzeczywista data zakończenia: 12/2024 r.

E4 PRODUKTY

Nazwa	Termin
Plan After-LIFE	12/2024

E4 KAMIENIE MIŁOWE

Nazwa kamienia milowego	Termin
Zatwierdzony przez UMWO i przedstawiony Plan After-LIFE	12/2024

Sporządzono Plan After-Life w celu zapewnienia kontynuacji, rozpowszechnienia wiedzy i informacji o efektach działań zrealizowanych w ramach projektu LIFE.

Plan After-Life opisuje podejście i środki, za pomocą których beneficjent ma zamiar kontynuować prace w trakcie okresu trwałości projektu, tak aby wykorzystać stworzony potencjał wiedzy, doświadczenie i możliwości użytkowe stworzonych produktów.

Działanie zostało zrealizowane w 100% zgodnie z zaktualizowanymi terminami i zakresem, które zostały uzgodnione/przedstawione KE we wniosku o zmianę i zaakceptowane przez KE. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Aneks nr 1 i 2 do Umowy o Dotację z KE.

6.2. Główne odchylenia, problemy i wdrożone działania naprawcze

Opisz główne problemy lub trudności napotkane w czasie trwania projektu. Mogą to być kwestie natury technicznej (opóźniona dostawa sprzętu, przebudowa infrastruktury trwała dłużej niż przewidywano) lub finansowego (koszty nie odpowiadały kwotom zapisanym w budżecie) lub organizacyjnego (zmiana partnerstwa). Należy przedstawić ocenę wpływu tych odchyleń na wyniki projektu i opisać środki podjęte /które należy podjąć w celu przezwyciężenia lub złagodzenia danych problemów.

Jeśli wydaje się prawdopodobne, że projekt stanie się opóźniony/pozostanie opóźniony, proszę wyraźnie to zaznaczyć. Sygnalizowanie wszelkich zmian w podstawowym programie wdrażania.

Ze względu na późniejsze podpisanie Umowy o Dotację z KE (4 listopada 2020 r.) oraz Umowy o Współfinansowanie (27 października 2020 r.), które miały miejsce po terminie formalnego rozpoczęcia realizacji projektu wystąpiło opóźnienie realizacji projektu. Zarówno Beneficjent Koordynujący, jak również Współbeneficjenci jako public bodies, nie można było formalnie rozpocząć realizacji projektu przed podpisaniem tych umów na dotację z KE oraz na współfinansowanie z NFOŚiGW.

Opóźnienie w realizacji zaplanowanych działań projektowych z powodu pandemii COVID-19

W trakcie realizacji projektu wystąpiły problemy, których konsekwencją były opóźnienia realizacji zaplanowanych działań. Głównym problemem, były kwestie kadrowe związane z trudnościami zatrudnienia u Beneficjenta Koordynującego osób do zespołu projektowego. W sumie przeprowadzono trzy procedury naborów zewnętrznych, jeden nabór wewnętrzny oraz liczne rozmowy związane z wewnętrznymi naborami na zasadzie przeniesienia / oddelegowania pracownika. W większości problem z powołaniem zespołu spowodowany był brakiem chętnych do pracy, długotrwałą procedurą naboru oraz niespełnieniem oczekiwanych wymagań przez osoby, które aplikowały w konkretnym naborze. Dodatkowo sytuacja pandemiczna COVID-19 spowodowała braki kadrowe na rynku pracy, związanym przede wszystkim z brakiem osób z wykształceniem informatycznym. Problemy z zatrudnieniem pracowników wystąpiły również u Współbeneficjentów projektu. Do projektu została zaproszona (i jest jednym ze Współbeneficjentów) Politechnika Opolska, która kształci przyszłe kadry na kierunku informatyka. Już na etapie przygotowawczym projektu i wstępnym (działanie A1) prowadzone były rozmowy rekrutacyjne wśród studentów i absolwentów tego kierunku. Przeprowadzono wykład dla studentów, zachęcający ich do pracy przy realizacji projektu. Wystąpiono również na XII Akademickich Targach Pracy Politechniki Opolskiej. Pomimo wielu działań i prób związanych z pozyskaniem pracowników do realizacji projektu nie powiodło się zatrudnienie /pozyskanie informatyków /programistów.

W związku z powyższym, konieczne były przesunięcia działań Współbeneficjentów, w tym związanych z organizacją studiów podyplomowych i działań związanych z przeprowadzeniem edukacji ekologicznej w zakresie problematyki jakości powietrza.

Opóźnienia są konsekwencją wystąpienia nieprzewidzianej na etapie tworzenia wniosku (w tym harmonogramów) sytuacji epidemicznej. W styczniu 2021 r. dokonano aktualizacji harmonogramu realizacji projektu, jednakże trudno było przewidzieć, wystąpienie kolejnych fal pandemii, które były jednym z głównych problemów kadrowych związanych m.in. z absencją w pracy.

Sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19 spowodowała konieczność szybkiego i pełnego przejścia na system pracy zdalnej. Wymagało to ogromnego nakładu pracy i kosztów. Konieczne było wyposażenie pracowników i dostosowanie systemów informatycznych, aby praca mogła być bezpiecznie wykonywana z domu. Dla administracji publicznej, w tym wszystkich beneficjentów, było to poważne wyzwanie, które z czasem udało się przezwyciężyć. Niestety sytuacja ta spowodowała również opóźnienie w realizacji lub konieczność przeniesienia części zadań projektu w czasie. Wciąż panująca niepewna sytuacja pandemiczna, wymusiła konieczność wydłużenia, początkowo zakładanego czasu realizacji projektu o 15 miesięcy, w celu pełnej i efektywnej realizacji wszystkich założonych planów.

Realizacja dużych projektów często wiąże się z zaangażowaniem dużej liczby różnych dostawców i wykonawców. Pandemia ograniczyła możliwości lub spowodowała totalny paraliż funkcjonowania niektórych z nich oraz wzrost kosztów usług i dostaw. Realizacja dużych może być obciążona dużym ryzykiem, a co za tym idzie, problemami z wyborem odpowiedniego kontraktu. W przypadku niektórych mniejszych zadań związanych z bezpośrednim kontaktem z mieszkańcami, organizacją spotkań / seminariów, były one chwilowo utrudnione lub niemożliwe i wymagały opracowania odpowiedniej metodologii działania, aby mogły zostać wdrożone.

Duża część działań promocyjnych, spotkań i konferencji oraz uczestnictwo w studiach podyplomowych musiała odbywać się w systemie hybrydowym, zdalnym lub zostać całkowicie przesunięta w czasie ze względu na ograniczenia wprowadzone w celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego.

Na obszarze Polski, ustanowiono przepisy prawa w zakresie wprowadzenia stanu zagrożenia, następnie stanu epidemii oraz w konsekwencji ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Ograniczenia dotyczyły m.in. nakazu zamknięcia żłobków, przedszkoli i szkół, zakazu organizowania imprez, nakazu pracy zdalnej w instytucjach publicznych i in.

Dlatego planowane większe spotkania / seminaria nie mogły się odbyć w zaplanowanym we wniosku projektowym czasie i pogłębiał się problem kadrowy. Zniesienie kolejnych restrykcji oraz

dostosowanie wielu instytucji i mieszkańców do zaleceń sanitarnych dało możliwości organizacji wydarzeń w tradycyjnej, stacjonarnej formie, gdzie siła przekazu jest najbardziej efektywna.

Logika projektu zakłada, że wszystkie elementy w nim zawarte, w tym edukacja i informacja, wpłyną na poprawę jakości powietrza, poprawią świadomość grup docelowych, zwiększą zainteresowanie, kompetencje i zaangażowanie w kwestię zastąpienia nielogicznych źródeł ogrzewania. W rezultacie nastąpi wzrost inwestycji (tj. wymiana wysokoemisyjnych, nieekologicznych kotłów). Całość działań przyjętych w projekcie była niezbędna do osiągnięcia efektu końcowego, tj. tworzenia warunków do podnoszenia świadomości społecznej i rozwijania systemu efektywnej obsługi działań na rzecz realizacji POP i usunięcia występujących barier. Bariere stanowi brak wystarczającej świadomości, zwłaszcza w części społeczeństwa, która jest najbardziej odpowiedzialna za negatywny wpływ na jakość powietrza. W związku z tym, intensywność działań miękkich związanych przede wszystkim z bezpośrednimi spotkaniami z mieszkańcami, ma kluczowe znaczenie dla wywołania intensywnego impulsu do trudnych działań, które bezpośrednio poprawiają jakość powietrza.

Konflikt zbrojny przy wschodniej granicy Polski

Od lutego 2022 r. wystąpił konflikt zbrojny na terenie Ukrainy, z którą Polska bezpośrednio graniczy od wschodu. Konsekwencją działań wojennych u naszego sąsiada są zakłócenia w publicznych i prywatnych usługach oraz dostawach. Polska i tym samym mieszkańcy województwa opolskiego zaangażowali się w pełni w pomoc dla Ukrainy, organizując pomoc rzeczową, zakwaterowanie i ogromne wsparcie dla mieszkańców. Organizowane w gminach w ramach realizacji projektu spotkania z mieszkańcami musiały zostać przesunięte, gdyż większa część społeczeństwa zaangażowana była bezpośrednio w pomoc mieszkańcom Ukrainy. Dodatkowo wystąpiła absencja pracowników realizujących działania w ramach projektu ze względu na wezwania na ćwiczenia wojskowe.

Zmiany przepisów prawa polskiego

Powodem opóźnienia były również zmiany przepisów prawa polskiego (niezbędne uspołnienie i integracja rozwiązań krajowych), a przede wszystkim uchwalenie ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 2127), która weszła w życie 1 stycznia 2021 r., a której rozwiązania mają znaczenie w realizacji projektu.

Ustawa, która nakłada obowiązek dla właścicieli i zarządców nieruchomości do 30 czerwca 2022 r. wpisania się do bazy CEEB – Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Baza CEEB zawiera informacje o rodzaju źródła ogrzewania. Zatem zaplanowane w projekcie zadanie polegające na inwentaryzacji źródeł niskiej emisji musiało zostać zmodyfikowane pod kątem terminu i zakresu realizacji zadania. Baza CEEB została powierzona GUNB – Głównemu Urzędowi Nadzoru Budowlanego, z którym Beneficjent Koordynujący ma podpisane porozumienie o współpracy w zakresie tematycznym związanym z realizacją projektu. Celem wypracowania najlepszego możliwego rozwiązania, odbyło się szereg spotkań, zarówno ze Współbeneficjentami, jak i partnerami. Mając na względzie realizację celów projektu, jak również wydatkowania środków publicznych w kontekście zmieniających się przepisów prawa polskiego dotyczącego zagadnień związanych z ochroną powietrza, konieczna była modyfikacja tych działań, aby nie wystąpiło ryzyko podwójnego finansowania.

Także zmiany innych przepisów prawa polskiego, a przede wszystkim związane z uchwaleniem ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019, z 2020 r. poz. 288 z późn. zm.), która również weszła w życie 1 stycznia 2021 r., spowodowały opóźnienia w realizacji projektu.

Zapisy ww. Ustawy, mają na celu kompleksowe uregulowanie kwestii zamówień publicznych stanowiących umowy o charakterze odpłatnym, zawierane pomiędzy zamawiającymi a wykonawcami, których przedmiotem jest nabycie przez zamawiającego robót budowlanych, dostaw lub usług od wybranego wykonawcy. Ustawa wprowadza nowe rozwiązania oparte na maksymalnej efektywności i przejrzystości udzielanych zamówień publicznych oraz zwiększa przejrzystość i spójność regulacji w zakresie zamówień publicznych. W wyniku zmian, na poziomie urzędu, konieczne było przygotowanie nowych procedur zamówień publicznych w jednostkach publicznych. Główne opóźnienia

spowodowane były procedowaniem zamówienia publicznego [działania A3, A4 projekt silnie rozproszonego regionalnego systemu monitorowania jakości powietrza w czasie zbliżonym do rzeczywistego i działania B3, B4 – system do raportowania i aktualizacji Programów Ochrony Powietrza].

Realizacja zaktualizowanych działań zaplanowanych w nowym POP

Województwo Opolskie również z powodu zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie realizacji programu ochrony powietrza widział potrzebę wydłużenia projektu o 15 miesięcy.

Realizacja projektu przyniosła niesamowite efekty w postaci uzyskanych efektów środowiskowych. Dzięki organizacji i wdrażaniu jednolitego systemu zarządzania jakością powietrza w regionie, współpracy gminnych koordynatorów POP oraz pozostałych partnerów projektu, wdrożono szereg działań, które bezpośrednio przyczyniły się do poprawy jakości powietrza. Gminy, w których zatrudniono gminnych koordynatorów POP, wymieniły znacznie więcej niskosprawnych urządzeń grzewczych, a ich mieszkańcy nadal chętniej korzystali z dostępnych form finansowania.

Zadania wynikające z POP koncentrują się na podejmowaniu działań od 2020 r. i ich zakończeniu do roku 2026, a ich realizacja wymaga dużo pracy i zaangażowania gmin, Urzędu Marszałkowskiego i innych państwowych instytucji. Działania te wymagają jednak stałego nadzoru doświadczonych pracowników, których zapewniają możliwości projektu.

Procedowanie zamówienia publicznego

Główną przyczyną opóźnień w realizacji projektu dotyczącego budowy systemu IT z modułem regionalnego rozproszonego monitorowania jakości powietrza w województwie opolskim były skomplikowane procedury zamówień publicznych oraz nieprzewidziane trudności związane z oceną i wyborem wykonawcy. W związku z wydłużoną procedurą przetargową, związaną z koniecznością przesunięcia terminu składania ofert, wynikającą z dużej ilości pytań wykonawców do postępowania przetargowego oraz złożenia odwołania przez jednego z wykonawców na czynność wyboru oferty najkorzystniejszej, nastąpiło wydłużenie się terminu zawarcia umowy z wykonawcą systemu IT. W dniu 28.11.2023 r. podpisana została umowa z wykonawcą HyperView Sp. z o.o. na zaprojektowanie i wykonanie systemu IT zawierającego moduł rozproszonego monitorowania jakości powietrza. W ramach zadania wykonano dokumentację projektową oraz system teleinformatyczny. Prace nad systemem zakończono w dniu 28.08.2024 r. Realizacja umowy w zakresie systemu IT miała 82 dniowe opóźnienie z winy wykonawcy.

6.3. Ocena realizacji projektu

Proszę ocenić następujące aspekty projektu:

- Zastosowana metodologia: omówienie sukcesów i porażek zastosowanej metodologii, wyników przeprowadzonych działań oraz opłacalności działań.
- Porównać osiągnięte wyniki z celami i oczekiwanymi rezultatami przewidzianymi we wniosku i opisanymi w sekcji 4: jasno ocenić, czy cele zostały osiągnięte, oraz opisać sukcesy i wyciągnięte wnioski. Należy to uwzględnić w tabeli, która porównuje za pomocą informacji ilościowych i jakościowych działania realizowane w ramach projektu z celami i oczekiwanymi rezultatami w zmienionym wniosku:

Akcja	Przewidziane w zmienionym wniosku	Osiągnięte	Ocena
A.2, A.3, A.4, A.5, A.6, B.1, B.2, B.3, B.4, B.5, B.7	Objectives: Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza Expected results: Model zarządzania regionalnym	100%	Stworzony został model zarządzania regionalnym planem ochrony środowiska oraz zintegrowany system informacyjny przetestowany i dostosowany do potrzeb użytkowników.

Akcja	Przewidziane w zmienionym wniosku	Osiągnięte	Ocena
	programem środowiskowym		
A2, A3, B3	Objectives: Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza Expected results: Procent budynków mieszkalnych w województwie opolskim z regionalną bazą danych POP: rodzaj ogrzewania, parametry źródła emisji i objętość emisji do powietrze.	80%	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Stopień wypełnienia bazy CEEB wynosi 80%. Zostało to potwierdzone na podstawie danych przekazanych z gmin.
A5, B5	Objectives: Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza Expected results: liczba certyfikowanych koordynatorów wdrażania AQP w gminach województwa opolskiego	42	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. W ramach projektu zostały przeprowadzone studia podyplomowe dla osób z administracji publicznej, w tym gminnych koordynatorów. Wszyscy koordynatorzy ukończyli studia i uzyskali certyfikat audytora środowiskowego dla budynku mieszkalnego. Dzięki zdobytemu wykształceniu osoby te mogą dalej przekazywać swoją wiedzę mieszkańcom swoich gmin.
D1	Objectives: Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza Expected results: strona internetowa projektu	1	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Utworzono stronę internetową https://powietrze.opolskie.pl/
A3	Objectives: Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza Expected results: sprzęt i serwer bazy danych do zarządzania AQP	75	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Zakupiono urządzenia infrastruktury serwerowej do obsługi platformy IT w ramach realizacji projektu (72 dyski SSD, 3 półki dyskowe)
B3	Objectives: Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza Expected results: liczba aktywnych użytkowników systemu informatycznego do zarządzania	82	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Wszystkie gminy w województwie opolskim, czyli 71 są uwzględnione w systemie informatycznym zarządzania jakością powietrza. Liczba aktywnych użytkowników systemu to 71 gmin i 11 powiatów, w sumie 82 podmioty.

Akcja	Przewidziane w zmienionym wniosku	Osiągnięte	Ocena
	wynikami AQP i raportowania		
B7	Objectives: Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Expected results: liczba szkoleń przeprowadzonych dla mieszkańców województwa AQP	766	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Informacje pozyskane ze sprawozdań z gmin.
C3	Objectives: Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Expected results: zwiększony odsetek gmin województwa opolskiego wdrażających POP, w tym prowadzących program dopłat do wymiany bardziej ekologicznych źródeł ciepła	100%	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. POP jest aktem prawa miejscowego obowiązującym na terenie województwa opolskiego.
C1	Objectives: Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Expected results: Podniesienie świadomości, czyli odsetek mieszkańców województwa opolskiego deklarujących zamiar zmiany źródła ciepła na bardziej ekologiczne lub tych, którzy już zmienili źródło ciepła	31,60%	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Na podstawie Badania świadomości społecznej problemu niskiej emisji w ramach realizacji Projektu LIFE. Biorąc pod uwagę ogół respondentów (tzn. 1000 osób) co trzeci (31,6%) badany przyznał, że planuje wymianę źródła ciepła w swoim gospodarstwie domowym.
C2	Objectives: Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Expected results: Liczba	18 716	Wynik został osiągnięty w 100% w stosunku do celu. Wskaźnik obliczony na bazie informacji zawartych w sprawozdaniach realizacji Programu Ochrony Powietrza przesyłanych przez gminy. Łączna suma wymienionych indywidualnych źródeł ciepła.

Akcja	Przewidziane w zmienionym wniosku	Osiągnięte	Ocena
	wymienionych indywidualnych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne		
B7, C2, D1, D2	Objectives: Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Expected results: Uniknięta (zmniejszona) roczna emisja pyłu PM10 w 2022 r. z sektora komunalnego i mieszkaniowego w wyniku działań naprawczych przeprowadzonych w AQP	1068,76 Mg/rok	Wynik został osiągnięty na poziomie 1068,76 Mg/rok natomiast nie jesteśmy w stanie udowodnić, że ograniczenie emisji z sektora komunalnego i mieszkaniowego na terenie województwa opolskiego wynikało bezpośrednio z realizacji projektu LIFE. Redukcja zanieczyszczeń wynikała zarówno z działań edukacyjnych podejmowanych w ramach projektu LIFE, jak i innym niezależnym działaniom, jak na przykład ograniczenie dostępu do paliw na początku wojny w Ukrainie czy transgraniczny przepływ zanieczyszczeń z sąsiadujących województw oraz Republiki Czeskiej.
B7, C2, D1, D2	Objectives: Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Expected results: Ograniczenie rocznych emisji CO ₂ w 2022 r. z sektora komunalnego i mieszkaniowego w wyniku działań naprawczych przeprowadzonych w AQP	50 070,61 t CO ₂ /rok	Wynik został osiągnięty na poziomie 50 070,61 t CO ₂ /rok natomiast nie jesteśmy w stanie udowodnić, że ograniczenie emisji z sektora komunalnego i mieszkaniowego na terenie województwa opolskiego wynikało bezpośrednio z realizacji projektu LIFE. Redukcja zanieczyszczeń wynikała zarówno z działań edukacyjnych podejmowanych w ramach projektu LIFE, jak i innym niezależnym działaniom, jak na przykład ograniczenie dostępu do paliw na początku wojny w Ukrainie czy transgraniczny przepływ zanieczyszczeń z sąsiadujących województw oraz Republiki Czeskiej.

- Wskazać, które rezultaty projektu były natychmiast widoczne, a które będą widoczne dopiero po pewnym czasie.
- W stosownych przypadkach należy wyraźnie wskazać, w jaki sposób zmiana projektu doprowadziła do osiągnięcia rezultatów i co by się zmieniło, gdyby zmiana nie została uzgodniona.
- Opisz wyniki działań związanych z replikacją.
- Wskazać skuteczność działań upowszechniających i skomentować wszelkie poważne wady.
- Wpływ polityki
 - Proszę opisać osiągnięcia projektowe, które wspierały prawodawstwo (regionalne, krajowe, unijne)
 - Wskazać główne zidentyfikowane bariery i działania podjęte w celu ich przezwyciężenia
 - Opisz wszelkie zmiany w polityce wynikające z działań w ramach projektu
 - Proszę opisać, w jaki sposób projekt przyniósł rezultaty przewidziane w formularzu B3 umowy o udzielenie dotacji "UNIJNA WARTOŚĆ DODANA PROJEKTU I JEGO DZIAŁAŃ". Ponadto, jeżeli w formularzu B1 umowy o udzielenie dotacji projekt został oznaczony jako istotnie związany z klimatem lub różnorodnością biologiczną, obejmuje również te elementy.

W badaniu ewaluacji wykorzystano następujące techniki ewaluacji: analizę danych zastanych (desk research), ankietowanie, wywiady i obserwację. Każda z tych metod ma swoje zalety i wady. Wykorzystano metody ilościowe – techniki CATI oraz techniki CAWI. Metody związane z analizą danych

zastanych, ankietowania i obserwacji są metodami generującymi z jednej strony mniejsze koszty, a z drugiej wymagają większych nakładów czasu zespołu projektowego. Analiza danych zastanych ma wiele zalet m.in. różnorodność dokumentacji (dokumenty formalne, nieformalne, robocze, produkty działań); dostępność (zazwyczaj gromadzone są w jednym miejscu) i łatwość analizy. Wadą jest ryzyko zbyt uproszczonej interpretacji danych i pochopnych uogólnień. W przypadku kwestionariuszy - badanie opinii, badanie faktów (z perspektywy uczestnika) zaletą jest to, że badaniem objęto dużą grupę osób, w tym swoboda wypowiedzi, brak sugestii ze strony innych i anonimowość oraz łatwość realizacji i analizy danych przy dużej liczbie uczestników. Wadą natomiast znudzenie respondentów tą metodą i mała elastyczność - kwestie najważniejsze mogą umknąć, gdyż w ankiecie nie znalazło się pytanie je poruszające. W przypadku wywiadów - badania opinii, badania faktów (z perspektywy uczestnika) zaletą jest możliwość poruszenia skomplikowanych i szczegółowych kwestii, spojrzenie na rzeczywistość z perspektywy uczestników. Wadą natomiast czasochłonność realizacji i skomplikowana analiza, w tym niechęć uczestnika do wyrażania swoich zwłaszcza krytycznych, opinii wprost i wysokie koszty realizacji badań. Zaletami obserwacji jest zbadanie zachowań rzeczywistych i niedeklarowanych i ułatwienie interpretacji badanych zdarzeń/zachowań. Wadą jest ograniczony zasięg obserwacji wynikający z zajmowanej pozycji oraz niebezpieczeństwo wpływu na przebieg zdarzeń i zachowania obserwowanych.

Każda w wymienionych metod badań przyniosła wymierne korzyści w realizację działań.

Spośród ww. rezultatów od razu widoczne są te związane bezpośrednio z osiągnięciem celu związanego z wdrożeniem systemu zarządzania jakością powietrza.

Przedłużenie projektu i zaproponowane tam zmiany były koniecznym działaniem naprawczym umożliwiającym osiągnięcie rezultatów, a tym samym celów projektu.

Głównymi zidentyfikowanymi barierami w zakresie polityki były zmieniające się przepisy prawa polskiego, które miały wpływ na realizację działań zaplanowanych w Projekcie. Przeprowadzono szereg spotkań zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, w celu usunięcia danej bariery.

Metoda docierania do lokalnych społeczności była stosowana za pośrednictwem Gminnych Koordynatorów POP. W ramach projektu zostały opisane: zakres działań Gminnego Koordynatora POP, standaryzowane kompetencje w ramach studiów podyplomowych i systemu energetycznego oraz certyfikaty środowiskowe budynków. W wyniku kampanii informacyjnej zostały zebrane materiały do indywidualnej oceny metody wpływania na wzrost świadomości społecznej.

Rezultatem projektu jest model zarządzania regionalnym programem ochrony środowiska na wszystkich poziomach zarządzania, aby zapewnić skuteczniejsze przestrzeganie i egzekwowanie unijnego prawodawstwa dotyczącego środowiska, w szczególności w dziedzinie jakości powietrza, ochrony klimatu i poprawy efektywności energetycznej. Dużą wartością jest system informatyczny do zarządzania POP (w tym ewidencja źródeł niskoemisyjnych, wsparcie w realizacji gminy niskoemisyjnej program i raportowanie uzyskanych wyników) dla całego województwa.

Ponieważ potrzeby w zakresie wzmocnienia zdolności administracji do wdrożenia POP i zwiększenie zaangażowania stron w realizację programu są również zgłaszane przez inne regiony (i wiele regionów europejskich) w Polsce podmioty wdrażające/realizujące POP mają duży potencjał do replikacji i transferu.

6.4. Analiza korzyści

W tej sekcji proszę omówić postępy projektu, koncentrując się na osiągniętych wynikach. Uzasadnić wszelkie przewidywane znaczące odchylenia od początkowo ustalonych celów oraz skomentować cele już osiągnięte lub przekroczone. W przypadku sprawozdania końcowego, w stosownych przypadkach, odnoszą się do ostatecznych rzeczywistych wartości kluczowych wskaźników (KPI) na poziomie projektu.

1. Korzyści dla środowiska

a. Bezpośrednie / ilościowe korzyści dla środowiska:

- i. LIFE Przyroda i różnorodność biologiczna: np. korzyści w zakresie ochrony sieci Natura 2000 (SCI/OSO) i gatunków/typów siedlisk. Krótko podkreślić kwestie, które mogą mieć istotny wpływ

- polityczny na sieć Natura 2000, również w odniesieniu do innych polityk UE, w stosownych przypadkach (np. nowe techniki i procedury zarządzania, pompowanie agrośrodowiskowe, powiązania z ramową dyrektywą wodną itp.). Proszę również odnieść się do efektów zachęty/pompowania (zarówno pod względem finansowym, jak i politycznym).
- ii. LIFE Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami: np. redukcja emisji, oszczędność energii lub zasobów.
 - iii. LIFE Działania w dziedzinie klimatu: np. redukcja emisji gazów cieplarnianych; zwiększenie odporności na zmianę klimatu; wpływ na powiązane polityki;
 - iv. LIFE Environmental Governance & Information: np. ograniczenie stosowania pestycydów w ramach grupy docelowych interesariuszy, zmierzone zmiany postaw ważnych interesariuszy.
- b. Jakościowe korzyści dla środowiska
- i. LIFE Przyroda i różnorodność biologiczna: Jakie są perspektywy dla docelowego typu siedliska i/lub gatunku? Czy trendy zostały już ustalone? W jaki sposób planują Państwo kontynuować i rozwijać działania, które zostały zainicjowane w ramach projektu LIFE w latach następujących po zakończeniu projektu i w jaki sposób zapewnione zostanie długoterminowe zarządzanie obiektem (obiektami)? Czy projekt wyeliminował zagrożenia określone w formularzu B2d umowy o dofinansowanie? Jakie są pozostałe/nowe zagrożenia? Należy podać szczegółowe informacje na temat tego, jakie działania należy przeprowadzić, kiedy, przez kogo i z wykorzystaniem źródła (źródeł) finansowania.
 - ii. LIFE Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami: np. długoterminowa zrównoważona technologia, od produktu do funkcjonalnego ukierunkowania, od końca rury do zapobiegania; wysoka widoczność problemów środowiskowych i/lub rozwiązań; efekt spin-off w innych obszarach środowiskowych itp.
 - iii. LIFE Działania w dziedzinie klimatu: np. długoterminowa zrównoważona technologia; lepsze planowanie; zmiana zachowania; efekt spin-off w innych obszarach środowiskowych itp.
 - iv. LIFE Environmental Governance & Information: np. dalszy wpływ realizowanej strategii na kluczowe zainteresowane strony, oczekiwany transfer wdrożonej metodologii do innych krajów lub obszarów polityki, przyszły wpływ na politykę i prawodawstwo UE w zakresie ochrony środowiska.
2. Korzyści gospodarcze (np. oszczędności kosztów lub możliwości biznesowe związane z nowymi technologiami itp., rozwój regionalny, redukcja kosztów lub przychody w innych sektorach); podać liczbę utworzonych miejsc pracy w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC), przedstawiając podział na wykwalifikowanych/niewykwalifikowanych pracowników.
 3. Świadczenia społeczne (np. pozytywny wpływ na zatrudnienie, zdrowie, integrację etniczną, równość i inne skutki społeczno-gospodarcze itp.).
 4. Możliwość powielania, możliwość przenoszenia, współpraca: Potencjał zastosowania technicznego i handlowego (zbywalność, wykonalność ekonomiczna - bankowość, czynniki ograniczające, przydatność do dodatkowego finansowania z innych strumieni, np. funduszy strukturalnych, instrumentów finansowych EBI, kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy emerytalnych, odpowiedzialnych inwestorów), w tym opłacalność w porównaniu z innymi rozwiązaniami, korzyści dla zainteresowanych stron, czynniki napędzające i przeszkody w transferze, warunki rynkowe, presja ze strony społeczeństwa, potencjalny stopień rozproszenia geograficznego, informacje o konkretnej grupie docelowej, wysoka widoczność projektu (przyciągająca wzrok), potencjał replikacji w tym samym i innych sektorach na poziomie lokalnym i unijnym itp. Określ prawdopodobieństwo replikacji projektu (wysokie/niskie/zero) oraz czy jego replikacja jest zależna od rynku, czy od zasad. Specyfikacja potencjalnych pojazdów rynkowych/replikacyjnych. Możliwości komplementarności z istniejącymi uczestnikami rynku i/lub innymi rozwiązaniami/projektami (sprzedaż wiązana). Projekty, które ukończyły listę kontrolną C2M lub zaangażowały się w inicjatywę Close-2-Market (C2M), powinny tutaj omówić wszystkie istotne aspekty C2M. Projekty te powinny również uzupełnić, na etapie przedkładania sprawozdania końcowego, ostateczną listę kontrolną C2M dostarczoną tym przez ekspertów C2M.
 5. Wnioski z najlepszych praktyk: krótko opisz zastosowane najlepsze środki praktyki oraz czy jakiegokolwiek zmiany w zastosowanej strategii mogłyby doprowadzić do ewentualnego dostosowania najlepszych praktyk.
 6. Innowacyjność i wartość demonstracyjna: Opisz poziom innowacji, demonstracyjną wartość dodaną dzięki finansowaniu UE na poziomie krajowym i międzynarodowym (w tym technologię, procesy, metody i narzędzia, metody zarządzania przyrodą, modele zaangażowania interesariuszy, modele zarządzania gruntami, aspekty organizacyjne i kooperacyjne).
 7. Implikacje polityczne: Wskazanie wszelkich ważnych osiągniętych celów przyczyniających się do przyszłego wdrażania, opracowywania lub wdrażania przepisów regionalnych, krajowych lub europejskich. Proszę wskazać wszelkie potencjalne niezamierzone skutki, wąskie gardła lub bariery w realizacji projektu wynikające z przepisów regionalnych, krajowych lub europejskich, w tym zalecane działania w następstwie działań już podjętych w celu przezwyciężenia tych barier.

Wykonany w ramach projektu system zarządzania jakością powietrza zawierający m.in. projekt bazy danych i narzędzia informatyczne, może zostać wykorzystany w innych regionach Polski (w

samorządach, na poziomie krajowym) oraz w innych krajach. Wytworzone w projekcie przedmioty odbioru (project deliverable products) mają duży potencjał w zakresie replikacji i przenoszenia, bowiem system zarządzania jakością został zbudowany jako system otwarty, co umożliwia jego adaptację do indywidualnych potrzeb podmiotów publicznych. Przede wszystkim wytworzone przedmioty odbioru mogą zostać przekazane do GUNB. Po ocenie użyteczności wytworzonych rozwiązań w województwie opolskim, GUNB może zaadaptować je do rozwiązań ogólnopolskich, stanowiących krajowy system zarządzania likwidacją niskiej emisji, używając do tego także posiadane uprawnienia legislacyjne.

Regionalny system zarządzania jakością powietrza, zawierający moduł informacji o środowisku wraz z rozproszoną siecią pomiarową zbierającą pomiary w każdej gminie, można potraktować jako działania pilotażowe przed podjęciem budowy analogicznego systemu w skali całego kraju.

W ramach replikacji przewidziane są działania polegające na wdrożeniu systemu informatycznego do monitorowania, raportowania i aktualizowania POP oraz udostępniania informacji o środowisku dla społeczeństwa w zakresie emisji, jakości powietrza, planów działań naprawczych oraz ich realizacji do innych samorządów gminnych w województwie opolskim.

Platforma wymiany informacji i współpracy samorządów woj. opolskiego w zakresie działań na rzecz jakości powietrza - w ramach replikacji realizowane są działania polegające na zaproszeniu do spotkań także inne samorządy gminne i powiatowe z województwa opolskiego, niebędące Współbeneficjentami. Planuje się utrzymać platformę współpracy i wymiany informacji samorządów po zakończeniu projektu w okresie trwałości projektu, a w ramach transferu przewiduje się poszerzenie zakresu współpracy o inne aspekty środowiskowe (np. zapobieganie i adaptacja do zmian klimatu). W ramach replikacji przewidziano także dystrybucję wypracowanych w projekcie metod oceny jakości powietrza w oparciu o niskokosztowe techniki pomiaru oraz metod kontroli jakości spalanych paliw do samorządów z Kraju Śląsko-Morawskiego i Kraju Ołomunieckiego.

Głównym osiągnięciem projektu jest wdrożenie zmian związanych z zarządzaniem systemem poprawy jakości powietrza (zmniejszenie emisji PM₁₀ i PM_{2,5} poprzez zastąpienie nieefektywnych źródeł „niskoemisyjnych”). Zmniejszenie spalania paliw stałych w poszczególnych źródłach spalania zmniejszyło emisję CO₂, a także emisję zanieczyszczeń powietrza. W wyniku projektu widoczny jest synergistyczny efekt zmniejszenia emisji. Ostatecznym rezultatem projektu jest model zarządzania regionalnym planem ochrony środowiska oraz zintegrowany system informacyjny przetestowany i dostosowany do potrzeb użytkowników. System będzie utrzymywany po zakończeniu projektu i jego zadaniem będzie wspieranie wdrażania i monitorowania efektów POP, którego wdrożenie dla województwa opolskiego planowane jest co najmniej do 2026 r.

Przez lokalne samorządy do wykonywania zadań związanych z wdrażaniem POP został zatrudniony dodatkowy personel - 46 FTE (wykwalifikowalni pracownicy). Zatrudnionym pracownikom przysługują świadczenia społeczne mające pozytywny wpływ na zatrudnienie, zdrowie. Jedną z korzyści płynących z zatrudnienia w gminach koordynatorów jest wpływ na zdrowie dzięki poprawie jakości powietrza na terenach gminnych, a także poprzez pracę koordynatorów, wzrost świadomości społecznej w temacie ochrony środowiska naturalnego, w tym ochrony powietrza.

Prawdopodobieństwo replikacji projektu jest wysokie. Część zadań związanych z replikacją systemu rozpoczęto już podczas trwania projektu, bowiem system zarządzania jakością powietrza w województwie opolskim został udostępnionym współbeneficjentom oraz 29 gminom nie będących partnerami projektu oraz starostwom powiatowym województwa opolskiego.

W projekcie wykorzystano dobre praktyki we wdrażaniu POP, opracowane w ramach projektów finansowanych z Programu LIFE, tj. „Wdrożenie Planu Jakości Powietrza dla Małopolski - Małopolska w zdrowej atmosferze”, który został wdrożony przez Małopolskie Województwo, „Zanieczyszczenie powietrza oraz prognoza biometeorologiczna i system informacyjny - LIFE-APIS / PL” i „Czy wiesz, co oddychasz - kampania informacyjna i edukacyjna na rzecz czystego powietrza” i w projekcie LIFE-MAPPINGAIR przeprowadzone w województwie dolnośląskim. Wykorzystano np. metodologię prowadzenia działań edukacyjno-promocyjnych w realizacji spotkań z mieszkańcami; doświadczenia

w zakresie zastosowania niskokosztowych czujników pomiaru jakości powietrza w systemach monitoringu środowiskowego.

Projekt przewidywał szereg innowacyjnych rozwiązań poprawiających jakość powietrza. Przygotowano i utrzymano wysoki poziom współpracy lokalnych decydentów w działaniach mających na celu zapewnienie jakości powietrza tj. platforma, komitet sterujący. Określono i wdrożono standard stanowiska wspólnego koordynatora POP, zakres działań i kompetencji oraz program dwuletnich studiów podyplomowych z systemem certyfikacji uczestników. Miejsca pracy wojewódzkich i gminnych koordynatorów POP zostały wyposażone w narzędzia i urządzenia wspierające proces kontroli (m.in. laptopy, czujniki wilgotności drewna, detektory tlenku węgla, kamery termowizyjne). Określono uprawnienia i obowiązki administratora systemu - Koordynatora POP w województwie opolskim.

Realizacja projektu przyniosła duże korzyści w postaci uzyskanych efektów środowiskowych. Dzięki organizacji i wdrażaniu jednolitego systemu zarządzania jakością powietrza w regionie, współpracy Gminnych Koordynatorów POP z innymi partnerami projektu, wdrożono szereg działań, które bezpośrednio przyczyniły się do poprawy jakości powietrza. Gminy, w których zatrudniono gminnych koordynatorów POP, wymieniły więcej niskosprawnych urządzeń grzewczych – ok. 79% wszystkich wymian zrealizowanych w województwie opolskim, a ich mieszkańcy chętniej korzystają z dostępnych form finansowania.

Projekt zakładał, że wszystkie zawarte w nim elementy, takie jak: edukacja, informacja, wpłyną na politykę poprawy jakości powietrza, poprawią świadomość grup docelowych, zwiększą zainteresowanie, kompetencje i zaangażowanie w kwestię zastąpienia nielogicznych źródeł ogrzewania.

W rezultacie jednym z założeń projektu był wzrost ekologicznych inwestycji (tj. wymiana wysokoemisyjnych, nieekologicznych kotłów). Wszystkie te założone działania są niezbędne do osiągnięcia efektu końcowego, czyli skoncentrowanie się na tworzeniu warunków do podnoszenia świadomości społecznej i rozwijaniu systemu efektywnej obsługi działań na rzecz realizacji POP i usunięciu obecnych barier. Obecnie barierą nie jest brak dostępności zasobów finansowych wspierających wymianę źródeł ogrzewania, ale brak wystarczającej świadomości, zwłaszcza w części społeczeństwa, która jest najbardziej odpowiedzialna za negatywny wpływ na jakość powietrza.

Innym ważnym problemem jest brak wystarczającego wsparcia, aby pokonać bariery związane z realizacją projektów wymiany źródeł ciepła. W związku z tym, intensywność działań miękkich związanych przede wszystkim z bezpośrednimi spotkaniami z mieszkańcami, ma kluczowe znaczenie dla wywołania intensywnego impulsu do trudnych działań, które bezpośrednio poprawiają jakość powietrza oraz tych działań związanych z rozwojem i wdrożeniem systemu zarządzania POP, a także przygotowanie kompetencji gminnych koordynatorów POP do wspierania mieszkańców, a także przygotowanie systemu informacji o jakości powietrza mają kluczowe znaczenie dla wywołania intensywnego impulsu do trudnych działań, które bezpośrednio poprawiają jakość powietrza.

Realizacja projektu przyniosła wiele korzyści środowiskowych i klimatycznych przewidzianych i założonych do realizacji.

WSKAŹNIKI EKOLOGICZNE

Ze złożonych sprawozdań rzeczowych Gminnych Koordynatorów POP oraz sprawozdań z realizacji obowiązującego od 28 lipca 2020 roku Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego wynika, w trakcie trwania projektu (lata 2021-2024), na skutek wymiany nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, osiągnięto redukcję emisji poszczególnych zanieczyszczeń na poziomie: Efekt rzeczowy w postaci wymiany indywidualnych źródeł ciepła, obliczony (oszacowany) na podstawie wskaźnika(-ków) monitorowania postępu realizacji działania naprawczego w ciągu roku realizacji programu ochrony powietrza:

I. Wymiana kotłów bez termomodernizacji

1. Powierzchnia lokali, w których dokonano zmiany sposobu ogrzewania [m²] – 1 793 475,10
2. Liczba i powierzchnia budynków, w tym jednorodzinnych i wielorodzinnych lub lokali, w których:
 - a) zlikwidowano nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe i podłączono do sieci ciepłowniczej [szt.] i [m²] – 192 / 14 861,41
 - b) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym [szt.] i [m²] – 3 796 / 553 186,79
 - c) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono odnawialnym źródłem energii [szt.] i [m²] – 3 862 / 674 411,64
 - d) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono kotłem węglowym spełniającym wymagania ekoprojektu [szt.] i [m²] – 853 / 335 889,43
 - e) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono kotłem na biomasę spełniającym wymagania ekoprojektu [szt.] i [m²] – 2 404 / 357 975,51
 - f) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono ogrzewaniem elektrycznym [szt.] i [m²] – 358 / 41 143,27
 - g) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono ogrzewaniem olejowym [szt.] i [m²] – 17 5 947,70

II. Wymiana kotłów wraz z termomodernizacją budynków

1. Powierzchnia lokali, w których dokonano zmiany sposobu ogrzewania [m²] – 454 230,58
2. Liczba i powierzchnia budynków, w tym jednorodzinnych i wielorodzinnych lub lokali, w których:
 - a) zlikwidowano nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe i podłączono do sieci ciepłowniczej [szt.] i [m²] – 71 / 4 116,53
 - b) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym [szt.] i [m²] – 783 / 118 774,45
 - c) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono odnawialnym źródłem energii [szt.] i [m²] – 1 016 / 142 734,64
 - d) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono kotłem węglowym spełniającym wymagania ekoprojektu [szt.] i [m²] – 174 / 42 000,31
 - e) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono kotłem na biomasę spełniającym wymagania ekoprojektu [szt.] i [m²] – 588 / 72 880,01
 - f) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono ogrzewaniem elektrycznym [szt.] i [m²] – 62 / 6 710,59
 - g) nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe zastąpiono ogrzewaniem olejowym [szt.] i [m²] – 7 / 925,70

III. Termomodernizacja budynków bez wymiany kotłów

1. Liczba i powierzchnia budynków, w tym jednorodzinnych i wielorodzinnych lub lokali, w których przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła lub ze zmianą sposobu ogrzewania [szt.] i [m²] – 931 187 277,59

Redukcja emisji zanieczyszczeń i liczba wymienionych kotłów

Redukcja wielkości emisji poszczególnych substancji w powietrzu w ciągu roku osiągnięta na skutek wymiany 4 757 nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, w ciągu roku realizacji programu ochrony powietrza (Mg/rok):

PM10 – 1 113,58

PM2,5 – 1 097,84

B(a)P – 0,72

Liczba wymian kotłów w latach 2021-2024 r.: 14 296 szt.

Ze złożonych sprawozdań rzeczowych Gminnych Koordynatorów POP oraz sprawozdań z realizacji Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego wynika, iż na koniec 2021 roku, działania edukacyjne zostały zrealizowane na poziomie:

Liczba placówek oświatowych objętych edukacją ekologiczną [szt.] – 1 750

Liczba przeprowadzonych kampanii [szt.] – 1 167

Liczba przeprowadzonych akcji szkolnych [szt.] – 2 285

Liczba przeprowadzonych konferencji [szt.] – 473

Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi [szt.] – 970 032

Liczba przygotowanych materiałów edukacyjnych [szt.] – 256 476

Stopień osiągnięcia efektu ekologicznego jest wynikiem zwiększonego obszaru realizacji projektu, poprzez zwiększenie liczby Partnerów projektu, którzy na skutek uczestniczenia w programie kształcenia Gminnych Koordynatorów POP, wpływają na zwiększenie zakresu możliwości realizacyjnych działań projektowych, tym samym przyczyniając się do osiągnięcia założonych celów.

Zakres działań promocyjnych realizowanych przez Beneficjenta Koordynującego oraz Gminnych Koordynatorów POP obejmuje swoim działaniem cały obszar województwa opolskiego, przyczyniając się do zaangażowania gminy nie będące Współbeneficjentami projektu oraz wpływają na poprawę świadomości ekologicznej wszystkich mieszkańców naszego województwa.

Liczba przeprowadzonych kontroli

Kontrole w zakresie przestrzegania wymagań określonych w uchwale antysmogowej, o której mowa w art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska:

Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.]: 5 072

Liczba popełnionych wykroczeń [szt.]: 182

Liczba udzielonych pouczeń [szt.]: 778

Liczba wystawionych mandatów [szt.]: 55

Liczba spraw skierowanych do sądu [szt.]: 1

Kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nieprzeznaczonych:

Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.]: 4 803

Liczba popełnionych wykroczeń [szt.]: 343

Liczba udzielonych pouczeń [szt.]: 571

Liczba wystawionych mandatów [szt.]: 184

Liczba spraw skierowanych do sądu [szt.]: 6

Kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi oraz traw i łąk:

Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.]: 1 602

Liczba popełnionych wykroczeń [szt.]: 644

Liczba udzielonych pouczeń [szt.]: 467

Liczba wystawionych mandatów [szt.]: 307

Liczba spraw skierowanych do sądu [szt.]: 8

7. Kluczowe wskaźniki na poziomie projektu

Ocena postępów projektu w osiąganiu celów kluczowych wskaźników na poziomie projektu (KPI).

Jeśli ten raport jest pierwszym raportem przygotowanym podczas realizacji projektu, upewnij się, że sfinalizowałeś włączenie danych do narzędzia internetowego bazy kpi <https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb/kpi/module>.

W przypadku sprawozdania śródkresowego uzasadnić wszelkie przewidywane znaczne odchylenia od pierwotnie ustalonych celów oraz skomentować cele już osiągnięte lub przekroczone.

W przypadku raportu końcowego, please wprowadź ostateczne rzeczywiste wartości KPI dla swojego projektu w internetowej bazie kpi (<https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb/kpi>), upewniając się, że zgłoszone wartości są uzasadnione i zgodne z korzyściami środowiskowymi, ekonomicznymi i społecznymi zgłoszonymi w poprzedniej sekcji. W tej sekcji please przedstawia analityczne porównanie z celami na początku projektu.

WSKAŹNIKI KPI

1.5 Powierzchnia/długość projektu - Obszar działań wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska/klimatu (np. rozwój, testowanie, demonstracja, stosowanie najlepszych praktyk/innowacji)

Wartość założona do osiągnięcia: 9412 km²

Wartość końcowa: **9412 km²**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Obszar województwa opolskiego na podstawie Urzędu Statystycznego w Opolu: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://opole.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_opolskie/portret_wojewodztwa/wojewodztwo_opolskie.pdf

1.6 Osoby, na które mogły mieć wpływ działania projektowe mające na celu upowszechnianie lub podnoszenie świadomości (dotarcie)

Wartość założona do osiągnięcia: 15 000,00

Wartość końcowa: **15 000,00**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Liczbę uczestników szkoleń i spotkań edukacyjnych dla mieszkańców województwa opolskiego, dotyczących jakości powietrza oszacowano na podstawie list obecności na spotkaniach organizowanych przez miejskich koordynatorów Programu Ochrony Powietrza (POP) - 7257 uczestników.

Znacznie więcej osób zostało objętych kampanią podnoszącą świadomość, ale nie można tego dokładnie obliczyć. Podana liczba jest wartością minimalną, biorąc pod uwagę wykorzystane narzędzia podnoszące świadomość.

1.6 Osoby, na których życie bezpośrednio i pozytywnie wpłynęły GŁÓWNE działania środowiskowe projektu

Wartość założona do osiągnięcia: 20 000

Wartość końcowa: **750 366**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego - liczba ludności na terenie 42 gmin objętych projektem. Mieszkańcy gmin uczestniczących w projekcie zostali poinformowani o spotkaniach z miejskimi koordynatorami AQP. Otrzymali materiały informacyjne i mieli możliwość zbadania swojego budynku kamerą termowizyjną. Ponadto, zakupiony w programie sprzęt został wykorzystany do kontroli źródeł spalania, co pozwoliło na dodatkową edukację i pomoc w wymianie starych pieców. Ponadto, projekt przyczynił się do poprawy jakości powietrza w tych gminach.

1.6 Osoby, których zdolności lub wiedza uległy poprawie dzięki działaniom projektowym

Wartość założona do osiągnięcia: 42

Wartość końcowa: **84**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Współczynnik uzyskany na podstawie liczby koordynatorów gminnych zatrudnionych w ramach umowy LIFE oraz certyfikatów audytora energetycznego, które uzyskali w ramach studiów podyplomowych. W ramach projektu przeprowadzono studia podyplomowe dla pracowników administracji publicznej zajmujących się zagadnieniami ochrony powietrza. Łącznie 84 osoby ukończyły program, z czego 61 otrzymało certyfikat audytora środowiskowego dla budynków mieszkalnych. Dzięki zdobytej wiedzy osoby te mogą teraz nadal dzielić się swoją wiedzą z mieszkańcami swoich gmin. Wskaźnik 12.2 pokazuje liczbę osób, które zostały przeszkolone przez koordynatorów AQP.

1.6 Inne osoby pod wpływem

Zgodnie z zaleceniami nie uwzględniono osób, które zetknęły się z projektem przez media społecznościowe.

4.1.3 Inne. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych

Ze względu na brak danych otrzymywanych z gmin, odnośnie mocy wykorzystywanych odnawialnych źródeł energii brak możliwości wykazania wskaźnika.

6.1 B(a)P, PM 10, PM 2.5

Nie jesteśmy w stanie udowodnić, że ograniczenie emisji z sektora komunalnego i mieszkaniowego na terenie województwa opolskiego wynikało bezpośrednio z realizacji projektu LIFE. Redukcja zanieczyszczeń wynikała zarówno z działań edukacyjnych podejmowanych w ramach projektu LIFE, jak i innym niezależnym działaniom, jak na przykład ograniczenie dostępu do paliw na początku wojny w Ukrainie czy transgraniczny przepływ zanieczyszczeń z sąsiadujących województw oraz Republiki Czeskiej.

8.1.1 Budynki/mieszkania/urządzenia domowe. Redukcja emisji gazów cieplarnianych (GHG) CO₂

Nie jesteśmy w stanie udowodnić, że ograniczenie emisji z sektora komunalnego i mieszkaniowego na terenie województwa opolskiego wynikało bezpośrednio z realizacji projektu LIFE. Redukcja zanieczyszczeń wynikała zarówno z działań edukacyjnych podejmowanych w ramach projektu LIFE, jak i innym niezależnym działaniom, jak na przykład ograniczenie dostępu do paliw na początku wojny w Ukrainie czy transgraniczny przepływ zanieczyszczeń z sąsiadujących województw oraz Republiki Czeskiej.

10.1.1 Podmioty publiczne

Wartość założona do osiągnięcia: 42

Wartość końcowa: **82**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Projekt LIFE objął 42 gminy w województwie opolskim – podpisano z nimi umowy partnerskie. Jednak wszystkie gminy w województwie opolskim, tj. 71, są objęte systemem informacji o zarządzaniu jakością powietrza. Są one zobowiązane do składania sprawozdań z realizacji Programu ochrony powietrza za pośrednictwem utworzonego systemu. Liczba aktywnych użytkowników systemu wynosi 71 gmin i 11 powiatów, co daje łącznie 82 podmioty. Zgodnie z zapisami Programu ochrony powietrza (POP), który jest aktem prawa miejscowego, podmiotami zobowiązanymi do podjęcia działań jest 71 gmin i 11 powiatów.

10.2 Organizacja pozarządowa

Wartość założona do osiągnięcia: 3

Wartość końcowa: **3**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

NACE S94.9 - Działalność innych organizacji członkowskich

Udział w Komitetach Sterujących i Seminariach, który obejmował zgłaszanie uwag, sugestii i oryginalnych pomysłów, które pomogły w opracowaniu i dostosowaniu programu do konkretnych potrzeb regionu.:

- Opolski Alarm Smogowy
- Opolska Loża Business Centre Club (BCC) - Zgodnie z polskim prawem jest to organizacja pozarządowa.
- Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych

10.2 Organ/organy publiczne

Wartość założona do osiągnięcia: 4

Wartość końcowa: **9**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

NACE O84 - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

Udział w komitetach sterujących i seminariach:

- Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
- Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

P85.4 - Szkolnictwo wyższe:

Udział w komitetach sterujących i seminariach:

- Uniwersytet Opolski
- Uniwersytet w Bydgoszczy
- Uniwersytet Wrocławski

11.1 Strona internetowa. Liczba unikalnych wizyt

Wartość założona do osiągnięcia: 6 000

Wartość końcowa: **174 721**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Strona jest stale aktualizowana i będzie utrzymywana na serwerach Województwa Opolskiego. Dane oparte są na liczbie odwiedzin strony: <https://powietrze.opolskie.pl/>

11.2 Inne narzędzia służące do dotarcia do/podniesienia świadomości ogółu społeczeństwa - Liczba zorganizowanych wydarzeń/wystaw

Wartość końcowa: **12**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Seminaria odbywały się zgodnie z harmonogramem i były dostępne dla każdego mieszkańca regionu. Udział koordynatorów gminnych był obowiązkowy. Wykładowcami byli eksperci w dziedzinie ochrony powietrza.

11.2 Inne narzędzia służące do dotarcia do/podniesienia świadomości ogółu społeczeństwa - Utworzono inne odrębne produkty medialne (np. różne filmy/transmisje/ulotki)

Wartość końcowa: **32**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Stworzono 3 filmy i umieszczono je na stronach internetowych. Przygotowano 10 rodzajów prezentacji na spotkania koordynatorów miejskich z mieszkańcami, które dostosowywano do tematu spotkania. Zaprojektowano i wyprodukowano 5 rodzajów ulotek informacyjnych i 5 rodzajów broszur. Wyemitowano 9 audycji radiowych w lokalnych rozgłośniach radiowych.

11.2 Inne narzędzia służące do dotarcia do/podniesienia świadomości ogółu społeczeństwa - Liczba artykułów w mediach drukowanych (np. artykuły w gazetach i czasopismach)

Wartość końcowa: **15**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Zespół projektu LIFE przygotował kampanię promocyjno-informacyjną na rzecz projektu, która została opublikowana w 15 lokalnych gazetach.

11.2 Inne narzędzia służące do dotarcia do/podniesienia świadomości ogółu społeczeństwa - Liczba różnych wyświetlanych informacji utworzonych (plakaty, tablice informacyjne)

Wartość końcowa: **2**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Przygotowano dwa rodzaje plakatów, z których jeden był używany przez koordynatorów miejskich podczas spotkań z mieszkańcami. Drugi był rozprowadzany wśród mieszkańców gmin.

11.3 Badania przeprowadzone w zakresie świadomości problemu środowiskowego/klimatycznego, którego dotyczą (obowiązkowe jedynie w przypadku projektów informacyjno-uświadamiających). Inny

Wartość założona do osiągnięcia: 300

Wartość końcowa: **316**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Na podstawie Badania Świadomości Społecznej na Temat Niskiej Emisji w ramach realizacji Projektu LIFE, biorąc pod uwagę całkowitą liczbę respondentów (tj. 1000 osób), co trzeci (31,6%) uczestnik przyznał, że planuje wymienić źródło ogrzewania w swoim gospodarstwie domowym. Badanie świadomości przeprowadzono wśród mieszkańców gmin uczestniczących w projekcie LIFE wyłącznie w województwie opolskim.

11.3 Badania przeprowadzone w zakresie świadomości problemu środowiskowego/klimatycznego, którego dotyczy (obowiązkowe jedynie w przypadku projektów informacyjno-uświadamiających). Osoby fizyczne

Wartość założona do osiągnięcia: 1000

Wartość końcowa: **1000**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Na podstawie Badania Świadomości Społecznej na Temat Niskiej Emisji w ramach realizacji Projektu LIFE, przeprowadzono badanie na próbie 1000 osób. Badanie świadomości przeprowadzono wśród mieszkańców gmin uczestniczących w projekcie LIFE wyłącznie w województwie opolskim.

12.1 Sieciowanie (obowiązkowe). Członkowie grup interesu / organizacji lobbystycznych

Wartość założona do osiągnięcia: 3

Wartość końcowa: **27**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Przedstawiciele następujących organizacji i grup (profesjoniści i laicy):

- Region Ołomuniecki (Czechy) - 1 osoba
- Region Morawsko-Śląski (Czechy) - 1 osoba
- Projekt LIFE „Śląsk. Przywracamy błękit” - 5 osób
- Projekt LIFE „Czy wiesz, czym oddychasz?” - Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza - LIFE-MAPPINGAIR/PL - 2 osoby
- Grupa robocza ds. ochrony powietrza przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska - 16 osób
- Projekt LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego - Małopolska w zdrowej atmosferze” - 2 osoby

Odbyły się konferencje, spotkania, warsztaty, seminaria. Zarówno dla mieszkańców regionu, jak i dla osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska. Aktywny udział wzięli działacze organizacji pozarządowych.

12.2 Szkolenia lub edukacja zawodowa. Członkowie grup interesu / organizacji lobbystycznych

Wartość założona do osiągnięcia: 6000

Wartość końcowa: **7257**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Zwiększanie świadomości. Liczbę uczestników szkoleń i spotkań edukacyjnych dla mieszkańców województwa opolskiego dotyczących jakości powietrza oszacowano na podstawie list obecności na spotkaniach organizowanych przez miejskich koordynatorów Programu Ochrony Powietrza (POP).

13 Praca. Liczba etatów

Wartość założona do osiągnięcia: 31,5

Wartość końcowa: **44**

Stopień osiągnięcia wskaźnika wynosi 100%.

Liczba koordynatorów gminnych zatrudnionych w ramach projektu LIFE wynosi 42 osoby + 2 osoby w zespole LIFE. W każdej gminie jest osoba odpowiedzialna za ochronę powietrza i pomoc mieszkańcom w tej sprawie.

14.1 Koszty bieżące/koszty operacyjne w trakcie trwania projektu i oczekiwane w przypadku kontynuacji/replikacji/przeniesienia po okresie projektu

Wartość założona do osiągnięcia: 3 017 260,00 euro

Wartość końcowa: **2 729 149,55 euro**

Całkowite wydatki związane z projektem, wykazane w sprawozdaniach finansowych wszystkich współbeneficjentów i beneficjenta koordynującego.

14.3 Przyszłe finansowanie

Dalsze finansowanie działań następnych będzie pochodzić z budżetu województwa opolskiego lub z potencjalnych projektów realizowanych przez województwo opolskie, zgodnie z założeniami określonymi w planie „After Life”. Finansowanie stanowisk w gminach zapewnia budżet gminy, natomiast utrzymanie systemu informatycznego i wojewódzkiego koordynatora AQP jest opłacane z budżetu województwa opolskiego.

14.4.1. Wejście do nowych podmiotów/projektów - Kontynuacja

Dalsze finansowanie działań następnych będzie pochodzić z budżetu województwa opolskiego lub z potencjalnych projektów realizowanych przez województwo opolskie, zgodnie z założeniami określonymi w planie „After Life”. Dalsza wymiana nieefektywnych źródeł ciepła będzie współfinansowana z projektów własnych i programów krajowych realizowanych na terenie województwa opolskiego.

8. Uwagi do sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe (dostępne w sekcji [sprawozdawczej LIFE](#) na stronie internetowej LIFE) musi zostać wykorzystane i wypełnione w celu przygotowania sprawozdania finansowego, jak wyjaśniono w [dokumencie Jak złożyć sprawozdanie dotyczące](#) wytycznych dotyczących projektu LIFE. Możesz również zapoznać się z [pytaniami i odpowiedziami na temat sprawozdań finansowych](#). Ta część sprawozdania technicznego musi zawierać następujące punkty:

- przegląd poniesionych kosztów
- informacje o systemie księgowym i istotnych kwestiach z umów o partnerstwie
- podział kosztów na działanie

Informacje te powinny zawierać wystarczająco szczegółowe informacje, aby ustalić wyraźny związek między działalnością techniczną z jednej strony a kosztami zadeklarowanymi w formularzach finansowych z drugiej strony. Należy pamiętać, że – zgodnie z Ogólnymi Warunkami kwalifikowalności kosztów – kwalifikowalne są tylko te koszty, które są niezbędne i wyraźnie powiązane z prowadzonymi działaniami. Sekcja ta powinna uzasadniać i wyjaśniać nadzwyczajne przypadki, np. niezbędne

koszty nieprzewidziane w budżecie, osoby zmieniające status w trakcie realizacji projektu z konsultantów zewnętrznych na zatrudniony personel (lub odwrotnie) itp.

8.1. Zestawienie poniesionych kosztów

Wypełnij poniższą tabelę, aby pokazać koszty projektu poniesione w porównaniu z zatwierdzonym budżetem i skomentuj każdą z kategorii kosztów, koncentrując się w szczególności na rozbieżnościach w porównaniu z dozwoloną elastycznością limitu 20 % (por. art. II ust. 22 warunków ogólnych).

PONIESIONE KOSZTY PROJEKTU			
Kategoria kosztów	Budżet zgodnie z umową o udzielenie dotacji w EUR*	Koszty poniesione w okresie sprawozdawczym w €	%**
1. <i>Personel</i>	1 273 804	1 334 570,87	105%
2. <i>Podróże i utrzymanie</i>	133 817	38 847,97	29%
3. <i>Pomoc zewnętrzna</i>	946 573	904 402,12	96%
4. <i>Dobra trwałe: całkowity koszt niezamortyzowany</i>			
- <i>Infrastruktura pod-wszystko.</i>			
- <i>Sprzęt pod-wszystko.</i>	103 970	49 956,32	48%
- <i>Prototypowy pod-to.</i>			
5. <i>Materiały eksploatacyjne</i>	270 009	209 869,70	78%
6. <i>Pozostałe koszty</i>	127 459	55 938,57	44%
7. <i>Kosztów ogólnych</i>	161 628	135 564,00	84%
ŁĄCZNY	3 017 260,00	2 729 149,55	90%

*) Jeżeli Agencja oficjalnie zatwierdziła modyfikację budżetu w drodze poprawki, należy wskazać podział zmienionego budżetu. W przeciwnym razie powinien to być budżet w pierwotnej umowie o udzielenie dotacji.

**) Obliczać wartości procentowe według linii budżetowych: np. % kosztów personelu, które zostały faktycznie poniesione w budżecie

8.2. System księgowy

Uwzględnij między innymi:

- Prezentacja Brief zastosowanego systemu(-ów) księgowego(-ych) oraz kod(-ów) identyfikujący(-e) koszty projektu w analitycznym systemie księgowym
- Krótka prezentacja procedury zatwierdzania kosztów
- Type zastosowanego systemu rejestracji czasu, tj. elektronicznych lub ręcznie wypełnianych grafików
- Krótka prezentacja procedury rejestracji, składania i zatwierdzania systemu rejestracji czasu
- Krótkie wyjaśnienie, w jaki sposób zapewnia się, aby faktury zawierały wyraźne odniesienie do projektu LIFE, pokazując, że faktury są oznaczone w celu pokazania związku z projektem LIFE

System księgowy, u Beneficjenta Koordynującego, realizowany jest na podstawie wewnętrznych procedur pn. „Zasady (polityka) rachunkowości UMWO”. W Polityce rachunkowości określone są m.in. zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych i system ochrony danych w jednostce.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych Urzędu wykorzystywany jest komputerowy system finansowo – księgowy „KSAT 2000i” (wersja 2.0), opracowany przez firmę COIG S.A z Katowic. Program

komputerowy zapewnia powiązanie poszczególnych zbiorów ksiąg rachunkowych w jedną całość odzwierciedlającą dziennik i księgę główną.

Księgi rachunkowe Urzędu obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księgę główną (ewidencja syntetyczna), w której obowiązuje ujęcie każdej operacji zgodnie z zasadą podwójnego zapisu,
- księgi pomocnicze (ewidencja analityczna),
- zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz kont ksiąg pomocniczych.

Krótką procedurę zatwierdzania kosztów jest zgodna z Instrukcją obiegu dokumentów finansowo-księgowych w UMWO.

Każdy dokument finansowo-księgowy obcy, w szczególności dokumentujący wydatki budżetowe podlega sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym stosownie do zapisów zarządzenia kierownika jednostki w sprawie procedur kontroli finansowej w zakresie procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych. Dokument finansowo-księgowy opisany merytorycznie przez właściwą komórkę merytoryczną jest sprawdzany przez pracownika księgowości jednostki pod względem formalno-rachunkowym i podlega dekretacji księgowej oraz zakwalifikowaniu do ujęcia w księgach rachunkowych. Dekretacja dowodów księgowych (dokumentów) polega na przygotowaniu dokumentów do księgowania, wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych zgodnie z zasadami ustalonymi w zarządzeniu kierownika jednostki w sprawie zakładowego planu kont. W sprawdzaniu dowodów księgowych bierze udział szereg właściwych samodzielnych stanowisk pracy, na skutek czego zachodzi konieczność przekazywania dokumentów pomiędzy poszczególnymi stanowiskami. Poszczególne dowody księgowe mają różne drogi obiegu. Bez względu na rodzaj dokumentu należy zawsze dążyć, aby ich obieg odbywał się najkrótszą drogą. W tym celu należy stosować następujące zasady obiegu dowodów księgowych:

- 1) zasada terminowości – przestrzeganie terminu przekazania dokumentów pomiędzy ogniwami, skrócenie do minimum czasu przetwarzania dokumentów przez poszczególne ogniwa,
- 2) zasada systematyczności – wykonywanie czynności związanych z obiegiem dokumentów w sposób systematyczny, ciągły, zapobiegający okresowemu spiętrzeniu prac, powodującemu możliwości zwiększenia pomyłek,
- 3) zasada odpowiedzialności – przekazywanie dokumentów tylko do tych ogniw, które istotnie korzystają z zawartych w nich danych i są kompetentne do ich sprawdzenia,
- 4) zasada samokontroli obiegu – poszczególne ogniwa kontrolują się nawzajem i wymuszają ciągły ruch obiegowy.

Dokumenty finansowo-księgowe zewnętrzne obce mogą wpływać do jednostki w następujący sposób:

- 1) dokument wpływa do Kancelarii Ogólnej, zostaje opatrzony jej stemplem wpływu a następnie przekazany do odpowiedniej komórki merytorycznej i potwierdzony stemplem wpływu tej komórki,
- 2) dokument bezpośrednio dociera do komórki merytorycznej, zostaje opatrzony stemplem wpływu tej komórki,
- 3) dokument jest bezpośrednio odbierany przez pracownika jednostki, który potwierdza datę odbioru na dokumencie. Następnie pracownik bezzwłocznie przekazuje dokument księgowy do komórki merytorycznej.

Każdy wydatek realizowany w ramach projektu LIFE ma wyraźne odniesienie do projektu zarówno w systemie księgowym (wyodrębniony kod), jak również w przypadku opisu dokumentów księgowych. Faktury mają na pierwszej stronie informację dotyczącą wydatku w ramach projektu LIFE (w tytule faktury lub w uwagach). Dodatkowo na fakturach nadrukowany jest szczegółowy opis wydatku wraz z zastosowaniem odpowiedniego ologowania.

System rejestracji czasu pracy w urzędzie określony jest za pomocą wewnętrznych uregulowań. Codziennie ręcznie wypełniane są grafiki członków zespołu projektowego poprzez złożenie podpisu, a następnie zatwierdzane są obecności przez kierownika projektu. W ostatnim dniu miesiąca lista obecności jest zatwierdzana przez Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska i przekazywana do Departamentu Administracyjno-Organizacyjnego. Dodatkowo codziennie prowadzony jest szczegółowy elektroniczny rejestr czasu pracy pracowników w sekretariacie Departamentu Ochrony Środowiska.

Wszyscy Beneficjenci projektu są public body i są obowiązani stosować krajowe przepisy w zakresie finansów publicznych.

8.3. Ustalenia o partnerstwie (w stosownych przypadkach)

Proszę krótko wyjaśnić, w jaki sposób odbywały się transakcje finansowe między beneficjentem koordynującym a beneficjentami stowarzyszonymi. W jaki sposób sprawozdawczość finansowa jest wdrażana przez każdego beneficjenta i w jaki sposób oceniane jest skonsolidowane zestawienie kosztów?

Płatności między beneficjentami regulują zapisy Umowy o Partnerstwie. Zgodnie z podpisanymi ww. Umowami ze Współbeneficjentami zaplanowano następujące płatności: 1. Pierwsza transza zaliczki, 2. Druga transza zaliczki, 3. Refundacja.

Pierwsza transza zaliczkowa przekazana była Współbeneficjentowi w ciągu 30 dni od dnia podpisania Umowy o Partnerstwie przez Współbeneficjenta. Druga transza zaliczkowa przekazana zostanie Współbeneficjentowi w ciągu 30 dni od dnia otrzymania środków finansowych wypłaconych przez Agencję/Komisję. Płatność końcowa refinansuje lub pokrywa pozostałą część wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Współbeneficjenta na potrzeby wdrożenia Projektu i zostanie przekazana Współbeneficjentowi w ciągu 30 dni od otrzymania środków finansowych wypłaconych przez Agencję/Komisję. Powyższe terminy zgodnie z zapisami umowy w uzasadnionych przypadkach mogą ulec wydłużeniu.

Beneficjenci realizują politykę finansową zgodnie z Ustawą o finansach publicznych i zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Realizacja projektu określona była w planie finansowym danych jednostek na dany rok oraz w wieloletniej prognozie finansowej. Każdorazowe zmiany planów dochodów i wydatków były na bieżąco aktualizowane. Sprawozdawczość finansowa u Beneficjentów realizowana była zgodnie z zapisami Umowy o Dotację, Umowy o Partnerstwie oraz zgodnie z przygotowanymi wytycznymi dla Współbeneficjentów, pn. „Wytyczne do systemu rachunkowości i opis dokumentów księgowych generowanych w projekcie LIFE_AQP_OPOLSKIE_2019.PL” oraz wytycznych pn. „System rachunkowości i opisywania dokumentów”.

Skonsolidowane zestawienie kosztów weryfikowane jest na podstawie indywidualnych sprawozdań beneficjentów w kontekście danych określonych w systemie księgowym i dostarczonych dokumentów księgowych. Zestawienie wydatków z systemu księgowego weryfikowane jest również pod kątem budżetu projektu.

8.4. Zaświadczenie o sprawozdaniu finansowym

Dla projektów LIFE14-16, zgodnie z Art. II.24.2, oficjalny numer rejestracyjny, organizację, pełną nazwę i adres zatwierdzonego biegłego rewidenta lub właściwego i niezależnego urzędnika publicznego, który ma ustanowić certyfikat płatności salda, włącza się do tej sekcji sprawozdania śródkresowego. W przypadku projektów realizowanych w ramach programu LIFE17 i nowszych nie jest wymagane podawanie danych biegłego rewidenta w sprawozdaniu śródkresowym. Sprawozdanie biegłego rewidenta (które ma zostać dołączone do końcowego sprawozdania finansowego) musi być zgodne z formatem "Zakresu uprawnień dla poświadczenia sprawozdania finansowego" dostępnym na stronie internetowej LIFE w sekcji Sprawozdawczość LIFE / Szablony.

Nie dotyczy.

8.5. Szacowanie liczby osobodni wykorzystanych na działanie

Aby uzyskać przegląd wykorzystania osobodni w budżecie według grup działań, zaleca się wypełnienie poniższej dodatkowej tabeli. Proszę podać szacunkowy procent osobodni w porównaniu z liczbami zapisanymi w budżecie. Tabela ta umożliwi Państwu i Agencji monitorowanie faktycznej absorpcji czasu zapisanego w budżecie i podkreśli wszelkie poważne odchylenia, które należy następnie wyjaśnić. Przy zestawianiu informacji można odnieść się do liczby dni, o których mowa w formularzu R2 wniosku:

Typ akcji	Osobodni z budżetem	Szacowany procent wydanych osób
Wszystkie projekty, jeśli mają zastosowanie Działanie A: Działania przygotowawcze	356	162
Projekty NAT i CLIMA Działanie B: Zakup/dzierżawa gruntów lub rekompensata z tytułu praw do płatności	-	-
Projekty ENV Działanie B: Działania wdrożeniowe	-	-
Projekty GIE Działanie B: Działania podstawowe	24 431	93
Projekty NAT Działanie C – Konkretne działania ochronne	-	-
Projekty CLIMA Działanie C: Działania wdrożeniowe	-	-
Projekty ENV i GIE Działanie C: Monitorowanie wpływu działania w ramach projektu	259	211
Projekty NAT i CLIMA Działanie D: Monitorowanie i ocena skutków	-	-
Projekty ENV i GIE Działanie D: Świadomość 62społeczna/uodpornienie i upowszechnianie wyników	1 238	75
Projekty NAT i CLIMA Działanie E: Komunikacja i upowszechnianie wyników	-	-
Projekty ENV i GIE Działanie E: Zarządzanie projektami	1 850	71
Projekty NAT i CLIMA Działanie F: Zarządzanie projektem (i postęp)	-	-
ŁĄCZNY	28 134	91

9. Przewidywane postępy do czasu następnego sprawozdania (niniejsza sekcja powinna zostać uwzględniona jedynie w odniesieniu do sprawozdania śródkresowego)

- Krótko opisz, co zostanie zrobione do następnego raportu. Opisz rozwój różnych zadań lub podmiotów i wyobraź sobie kamienie milowe do osiągnięcia, takie jak: wszystkie zakończone prace w terenie, ukończona budowa infrastruktury itp.

³ Ponieważ żądamy jedynie szacunków, liczby te nie są przeznaczone do wykorzystania w sprawozdawczości finansowej.

- Planowane działania powinny być również wskazane na wykresie Gantta używanym do zilustrowania postępu:

Nie dotyczy

Instrukcje / wytyczne dotyczące przedkładania rezultatów / załączników

- Proszę odnieść się do rezultatów w tekście raportu. W przypadku, gdy rezultaty są przedstawione w języku narodowym innym niż angielski, prosimy o dołączenie streszczenia w języku angielskim, w produkcie, określającego cel, wyniki, wyniki i wnioski.
- Dostarcza się wszystkie rezultaty należne w okresie sprawozdawczym, chyba że zostały już przedłożone wraz z poprzednim(-i) sprawozdaniem(-ami). Rezultaty powinny być ponownie przedkładane tylko wtedy, gdy Agencja zażądała wersji poprawionej.
- Prosimy o datowanie elementów dostarczanych z rzeczywistą datą zakończenia (i datą zmiany, jeśli dotyczy).
- Możesz załączyć dowolny inny dokument **tylko wtedy**, gdy jest to szczególnie przydatne do oceny sukcesu projektu, ale który nie jest częścią planowanych rezultatów.
- Należy pamiętać, że w przypadku LIFE Nature & Biodiversity i LIFE Climate Action z zakupem gruntów należy przedłożyć cyfrowe kopie rejestru gruntów, w tym "klauzulę ochronną" (w wyjątkowych przypadkach można zaakceptować akty zakupu / dzierżawy), ponieważ jest to warunek wstępny, aby koszty zostały uznane za kwalifikowalne. Wszystkie odcinki gruntów zakupione lub wydierżawione muszą być pokazane na mapie, która zawiera również granice obszaru projektu i granice obszaru Natura 2000.
- Należy pamiętać, że raport Laika i Plan After-LIFE są **obowiązkowymi** rezultatami i muszą być składane wyłącznie wraz ze sprawozdaniem końcowym: